

MEDYCINA DYDAKTYKA WYCHOWANIE

ISSN 0137-6543

ROK XLIII

WARSZAWSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

NR 6/2011

Zespół redakcyjny:

Prof. dr hab. Stefan Kruś – redaktor honorowy
Dr hab. Izabela Strużycka – redaktor naczelny
Dr Dariusz Kawecki – z-ca redaktora naczelnego
Mgr Cezary Ksel – sekretarz redakcji

Rada Programowa i Naukowa:

Prof. dr hab. **Marek Krawczyk** – Rektor Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, prof. dr hab. **Sławomir Majewski** – Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą, dr hab. **Sławomir Nazarewski** – Prorektor ds. Klinicznych, Inwestycji i Współpracy z Regionem, prof. dr hab. **Anna Kamińska** – Prorektor ds. Kadr, prof. dr hab. **Marek Kulus** – Prorektor ds. Dydaktyczno-Wychowawczych, prof. dr hab. **Mirosław Wielgoś** – Dziekan I Wydziału Lekarskiego, prof. dr hab. **Renata Górka** – Prodziekan ds. Oddziału Stomatologicznego, prof. dr hab. **Jerzy A. Polański** – Dziekan II Wydziału Lekarskiego, dr hab. **Kazimierz Szopiński** – Prodziekan ds. Oddziału Nauczania w Języku Angielskim, prof. dr hab. **Marek Naruszewicz** – Dziekan Wydziału Farmaceutycznego, prof. nadzw. dr hab. **Zdzisław Wójcik** – Dziekan Wydziału Nauki o Zdrowiu, prof. dr hab. **Zbigniew Gaciong** – Dziekan Centrum Kształcenia Podyplomowego.

Wydawca:

Warszawski Uniwersytet Medyczny,
Senacka Komisja ds. Informacji Naukowej i Wydawnictw

Adres redakcji:

ul. Żwirki i Wigury 61, 02-091 Warszawa
tel. (22) 57 20 615
e-mail: mdw@wum.edu.pl
http://mdw.wum.edu.pl

Zdjęcia:

Dział Fotomedyczny WUM
Prawa autorskie zastrzeżone. Żadna część publikacji nie może być powielana bez zgody Wydawcy. Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo redagowania i skracania tekstów.

Skład i druk:

Oficyna Wydawnicza WUM
ul. Pawińskiego 3, 02-106 Warszawa
tel. (22) 57 20 327, fax (22) 57 20 380
e-mail: oficynawydawnicza@wum.edu.pl
http://oficynawydawnicza.wum.edu.pl

Nakład: 500 egzemplarzy

CZASOPISMO JEST PUNKTOWANE W SYSTEMIE INDEX COPERNICUS

Spis treści

Z ŻYCIA WARSZAWSKIEGO UNIwersYTETU MEDYCZNEGO

<i>Cezary Ksel</i>	
Prof. Janusz Woytoń – Doktorem Honoris Causa Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego	2
Przemówienie Dziekana I Wydziału Lekarskiego ...	5
<i>Stanisław Radowski</i>	
Laudacja Profesora Janusza Woytonia.....	7
<i>Janusz Woytoń</i>	
Moja przygoda z płynem owodniowym.....	10
<i>Redakcja „MDW”</i>	
Rozdanie dyplomów English Division	12
<i>Cezary Ksel</i>	
VI Konferencja Naukowa I Wydziału Lekarskiego	14
<i>Cezary Ksel</i>	
III Konferencja Naukowa Wydziału Nauki o Zdrowiu.....	15
<i>Cezary Ksel</i>	
Nowe ładowisko w szpitalu na Banacha	16
<i>Cezary Ksel</i>	
Zmodernizowane zakłady w szpitalu dziecięcym. 18	
<i>Cezary Ksel</i>	
IV Ogólnopolska Konferencja „Profilaktyka krzywdzenia małych dzieci”	19
<i>Biuro Informacji i Promocji</i>	
XIII Warszawskie Dni Kardiologii Akademickiej. 21	
<i>Cezary Ksel</i>	
Wystawa „Maria Skłodowska-Curie – życie i praca”	23
<i>Jakub Paprotny</i>	
II Warszawski Piknik Archiwalny	24
<i>Elwira Zielińska</i>	
Z Senatu WUM.....	25

NAUKA

Nominacje profesorskie – życiorysy:	
Prof. dr hab. Ewa Bar-Andziak	28
Prof. dr hab. Maria Nowaczyk	30
Prof. dr hab. Ewa Barcz.....	31
<i>Joanna Chylińska, Agata Krupa, Krzysztof Owczarek</i>	
Poziom wypalenia zawodowego wśród pracowników pogotowia ratunkowego – porównanie różnych grup zawodowych.....	34
Terminy obron prac doktorskich.....	39

Profesor Janusz Woytoń Doktorem Honoris Causa Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego

Jeden z twórców polskiej perinatologii, wybitny ginekolog, profesor Janusz Woytoń, otrzymał tytuł Doktora Honoris Causa naszej Uczelni.

Uroczystość odbyła się 28 czerwca 2011 roku na Zamku Królewskim w Warszawie.

Podczas ceremonii wręczono także listy gratulacyjne nowym profesorom Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego oraz dyplomy nowym doktorom habilitowanym i doktorom nauk medycznych I Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Stomatologii.

Dnia 22 listopada 2010 roku Senat Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego nadał godność Doktora Honoris Causa prof. Januszowi Woytoniowi za „wybitne osiągnięcia naukowe i kliniczne o wymiarze światowym w dziedzinie perinatologii i położnictwa oraz dla rozwoju badań naukowych w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym”. Profesor Janusz Woytoń jest pionierem badań wód płodowych w Polsce i na świecie. W 1981 roku wydał książkę „Fizjopatologia płynu owodniowego”, prekursorską pod każdym względem, która była pierwszym na świecie opracowaniem tego typu. Przez lata związany z Akademią Medyczną we Wrocławiu, niemal 30 lat kierował Kliniką Rozrodczości i Położnictwa. Jest Członkiem Honorowym Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego, ale też od 1980 roku – Członkiem Honorowym Towarzystwa Ginekologów Słowackich a od 1981 roku – Członkiem Honorowym Towarzystwa Ginekologów Niemieckich.

W ceremonii uczestniczyli, oprócz prof. Janusza Woytonia także promotor doktoratu prof. Stanisław Radowski oraz jeden z recenzentów przewodu doktorskiego prof. Antoni Basta z Col-

Dziekan I Wydziału Lekarskiego prof. Mirosław Wielgo odczytał i zaprezentował akt nadania Profesorowi Januszowi Woytoniowi tytułu Doktora Honoris Causa

legium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego. Nie zabrakło również najbliższej rodziny profesora Woytonia – żony Elżbiety oraz trzech synów – Piotra, Marka i Roberta.

Laudację profesora Woytonia wygłosił prof. Stanisław Radowski – Kierownik Kliniki Endokrynologii Ginekologicznej II Katedry i Kliniki Położnictwa i Ginekologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Profesor Radowski podkreślił, że prof. Janusz Woytoń już na po-

czątku lat 60-tych, jako pierwszy na świecie, rozpoczął badania dotyczące zmian biochemicznych i biofizycznych płynu owodniowego u kobiet z ciążą powikłaną. – Bez wątplenia profesor Janusz Woytoń jest nie tylko niekwestionowanym światowym pionierem badań nad znaczeniem i dynamiką zmian składu płynu owodniowego w przebiegu ciąży fizjologicznej i patologicznej, ale także potrafił wprowadzić wyniki swoich badań do praktyki położniczej, tworząc funda-

Profesor Janusz Woyton odbiera dyplom Doktora Honoris Causa z rąk Rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego prof. Marka Krawczyka

Po otrzymaniu dyplomu Doktora Honoris Causa Profesor Janusz Woyton wygłosił wykład pt. „Moja przygoda z płynem owodniowym”

menty nowoczesnej perinatologii – powiedział prof. Radowicki.

Dyplom Doktora Honoris Causa wręczyli profesorowi Woytonowi Rektor Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego prof. Marek Krawczyk oraz Dziekan I Wydziału Lekarskiego WUM prof. Mirosław Wielgoś. – Wielce Szanowny Panie Profesorze, znakomity Doktorze Honoris Causa, w imieniu władz, Senatu, studentów, całej społeczności akademickiej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego i własnym z radością witam Pana w gronie luminary naszej *Alma Mater*. Tym

wyjątkowym tytułem nie tylko honorujemy dokonania Pana Profesora na polu naukowym i zawodowym, lecz także dziękujemy za zaangażowanie w szkolenie naszych badaczy i lekarzy. Dobro, jakiego nasza Uczelnia doświadczyła od Pana Profesora, budzi uznanie i nasz wieki szacunek – powiedział Rektor. Dziekan prof. Mirosław Wielgoś podkreślił znaczące i odkrywcze dokonania nowego Doktora Honoris Causa WUM. – Pan Profesor Woyton jest człowiekiem niezwykłym, człowiekiem, który wyprzedził swoją epokę, dostrzegając to, czego nie widzieli inni,

a co tak naprawdę było w zasięgu wzroku. Jego pionierskie w skali światowej badania nad płynem owodniowym zapoczątkowały nową erę, otworzyły na oścież drzwi, przez które dzisiaj bez przeszkód kroczy medycyna matczyno-płodowa – powiedział prof. Wielgoś. Zaznaczył ponadto wielki wkład prof. Woytonia, wspólnie z prof. Marianowskim, w powstanie i rozwój ośrodka perinatologicznego na naszej Uczelni.

Uroczystość na Zamku Królewskim stała się też okazją do wręczenia listów gratulacyjnych nowym profesorom I Wydziału Lekarskiego, którzy uzyskali ten tytuł w roku akademickim 2010/2011. Wśród 12 nowych profesorów znaleźli się: prof. dr hab. Hanna Grubek-Jaworska (Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych, Pneumologii i Alergologii), prof. dr hab. Urszula Demkow (Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej i Immunologii Klinicznej Wieku Rozwojowego), prof. dr hab. Janusz Wyzgał (Zakład Pielęgniarstwa Nefrologicznego), prof. dr hab. Roman Danielewicz (Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej), prof. dr hab. Andrzej Mateusz Chmura (Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej), prof. dr hab. Artur Kwiatkowski (Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej), prof. dr hab. Maria Nowaczyk (Zakład Immunologii Klinicznej), prof. dr hab. Ewa Monika Barcz (I Katedra i Klinika Położnictwa i Ginekologii), prof. dr hab. Ewa Bar-Andziak (Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych i Endokrynologii), prof. dr hab. Katarzyna Woźniak (Katedra i Klinika Dermatologiczna), prof. dr hab. Piotr Radziszewski (Katedra i Klinika Urologii Ogólnej, Onkologicznej i Czynnościowej) oraz

prof. dr hab. Beata Wożakowska-Kapłon (Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy Jana Kochanowskiego w Kielcach).

Ponadto wręczono dyplomy doktora habilitowanego nauk medycznych czternastu nauczycielom akademickim, wśród których znaleźli się: dr hab. Teresa Maria Bączkowska, dr hab. Anna Agnieszka Kostera-Pruszczyk, dr hab. Wojciech Lisik, dr hab. Piotr Węgrzyn, dr hab. Piotr Albrecht, dr hab. Beata Pyrzak, dr hab. Maria Radziwoń-Zaleska, dr hab. Małgorzata Pawińska, dr hab. Anna Adamowicz-Salach, dr hab. Elżbieta Szmidt-Sałkowska, dr hab. Janusz Krzymień, dr hab. Ewa Bałkowiec-Iskra, dr hab. Krystian Jażdżewski oraz dr hab. Dominika Nowis. Podczas uroczystości odbyła się również Promocja Absolwentów – wręczono 60 dyplomów nowo promowanym doktorom nauk medycznych I Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Stomatologii. – Jesteście Państwo powodem do dumy dla całej naszej społeczności akademickiej. Serdecznie gratuluję tych osiągnięć naukowych i osobistych. Państwa talent, pracowitość i determinacja zasłużyły na tę nagrodę, jaką są listy gratulacyjne i dyplomy, które dzisiaj Państwo odbieracie – zwrócił się do nowych profesorów, doktorów habilitowanych i doktorów nauk medycznych Rektor prof. Marek Krawczyk. Zaznaczając, że teraz również w ich rękach leży odpowiedzialność za rozwój nauki na naszej Uczelni. Dziekan I Wydziału Lekarskiego prof. Mirosław Wielgoś życzył nowym profesorom dalszego rozwoju naukowego oraz determinacji w kształceniu młodej kadry. Swoje słowa skierował również w stronę nowych doktorów habilitowanych, życząc im, aby droga do zdobycia wyższych tytułów była nie tylko twórcza, ale jak najkrótsza. Dok-

Podczas uroczystości wręczono także listy gratulacyjne 12 nowym profesorom, którzy uzyskali tytuł profesora w roku akademickim 2010/2011. Na zdjęciu od prawej: prof. Hanna Grubek-Jaworska, prof. Urszula Demkow, prof. Janusz Wyzgał

Dziekan I WL prof. Mirosław Wielgoś oraz Rektor prof. Marek Krawczyk wręczyli dyplomy nowym doktorom oraz doktorom habilitowanym

torom nauk medycznych pogratulował wytrwałości oraz obiecał pomoc I Wydziału Lekarskiego w ich dążeniu do zdobycia wyższych tytułów naukowych.

Niezwykle wartościowe uwagi przekazał również prof. Janusz Woytoń. W swoim wykładzie „Moja przygoda z płynem o wodniowym” oprócz omówienia swojej drogi zawodowej i naukowej przekazał również cenne

wskazówki wszystkim zebranym. Zastanawiając się nad kwestią zasad, jakie należy wpajać młodzieży, stojącej na początku drogi zawodowej i naukowej, prof. Woytoń powiedział: – Nie ma prawd absolutnych, albo jest ich bardzo mało i trzeba dążyć do odkrycia nowych zasad postępowania, nowych prawideł, używania i tworzenia nowej, bardziej precyzyjnej aparatury

badawczej i diagnostycznej oraz metod terapeutycznych.

W imieniu promowanych głos zabrała dr hab. Ewa Bałkowiec-Iskra. Cytując myśl Jana Pawła II „Człowiek jest wielki nie przez to, co ma, lecz przez to, czym dzieli się z innymi”, podkreśliła, jak wielką rolę w ich decyzji o związaniu życia z Warszawskim Uniwersytetem Medycznym odegrała kadra naukowa Uczelni. – To Oni zasiali w nas pozytywny niepokój naukowy i stymulowali do dalszych poszukiwań, będących podstawą rozwoju nauki. Wsparcie, jakiego udzieliło nam tak wiele osób z naszej Uczelni, możemy spłacić jedynie kontynuując dzieło naszych Nauczycieli i pomagając naszym młodszym kolegom. Dołożymy wszelkich starań, aby zdobyta wiedza służyła nie tylko studen-

Artystycznym akcentem ceremonii na Zamku Królewskim był występ bułgarskiego pianisty Evgenija Gencheva

tom Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, lecz całemu społeczeństwu – powiedziała dr hab. Ewa Bałkowiec-Iskra. Na zakończenie uroczystości wystąpił bułgarski pianista

Evgeny Genchev, który wykonał kompozycje Ludwika van Beethovena, Fryderyka Chopina i Franciszka Liszta.

Cezary Ksel
Redakcja „MDW”

Wystąpienie Dziekana I Wydziału Lekarskiego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego Prof. dr. hab. n. med. Mirosława Wielgosia

Magnificencjo,
Państwo Rektorzy i Dziekani,
Czcigodny Doktorze Honorowy,
Panie i Panowie Profesorowie,
nowo promowani
Doktorzy habilitowani
i Doktorzy nauk medycznych,
Szanowni Państwo,
Drodzy Goście,

Po raz kolejny spotykamy się w gościnnych i dostojnych murach Zamku Królewskiego w Warszawie, aby uczestniczyć w niezwykle uroczystości, która dla mnie jest świętem tryumfu dążenia do wiedzy, ambicji, pozytywnie rozumianego uporu i konsekwencji w działaniu nad biernością, przeciętnością i zwy-

Profesor Mirosław Wielgosz podczas przemówienia na Zamku Królewskim

kłym lenistwem. Za chwilę podsumujemy tegoroczne osiągnięcia I Wydziału Lekarskiego, naszego Wydziału – złożymy gratulacje nowo mianowanym profesorom, wręczymy dyplomy nowym doktorom habilitowanym i doktorom nauk medycznych. Ale głównym wydarzeniem, którego będziemy dzisiaj świadkami, jest wręczenie dyplomu Doktora Honoris Causa Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego Panu Profesorowi Januszowi Woytoniowi – jednemu z nestorów polskiej ginekologii, profesorowi Akademii Medycznej im. Piastów Śląskich we Wrocławiu.

Szanowni Państwo, na wniosek Rady I Wydziału Lekarskiego tytuł profesora z rąk Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w kończącym się roku akademickim, uzyskało 12 osób. 14 osób uzyskało stopień naukowy doktora habilitowanego. 60 osób uzyskało stopień doktora nauk medycznych – w tym 45 przed komisjami naukowymi Rady I Wydziału Lekarskiego, 4 w Instytucie Somatologii i 11 w Centrum Biostruktury. To są liczby, których nie musimy się wstydzić. Ale pamiętajmy, że to jest efekt końcowy – zwieńczenie dzieła. Wcześniej była wytężona praca, wnikliwe badania naukowe, skomplikowana procedura. To także ciężka praca Rady Wydziału – liczne komisje doktorskie, jak również kolokwia habilitacyjne na wszystkich posiedzeniach Rady Wydziału. I to jest chyba najlepszy czas, kiedy – obok gratulacji dla wszystkich, którzy dzisiaj odbiorą należny im laur – wypada podziękować tym, którzy w pocie czoła pracowali przez cały rok, aby ta procedura mogła postępować. Dziękuję promotorom i recenzentom, dziękuję prodziekanom, prowadzącym obrony i czuwającym nad prawidłowością przebiegu studiów doktoranckich, jak też

kierownikowi i pracownikom Dziekanatu, zaangażowanym w tę żmudną procedurę. Dziękuję wszystkim członkom Rady Wydziału, zwłaszcza tym, którzy nie byli rzadkimi gośćmi na naszych posiedzeniach, tym, którzy aktywnie w nich uczestniczyli. Tych którzy nie korzystali w nadmiarze z tego przywileju, jakim jest członkostwo w Radzie Wydziału, zachęcam do większej aktywności w nadchodzącym roku akademickim. Myślę, że warto wykorzystać tę sposobność, ponieważ – gwoli przypomnienia tym najbardziej zagubionym – jest to ostatni rok kadencji tej Rady Wydziału, tego Kolegium Dziekańskiego. Jeżeli zatem chcemy decydować o przyszłości, a nie „w uwiedzionych laurów liść z uporem stroić głowę”, w jak najszerszym gronie uczestniczymy aktywnie w życiu tego Wydziału, w życiu naszej *Alma Mater*. Mówiąc o sukcesach Wydziału, nie sposób nie wspomnieć o tym, że jego pracownicy w minionym roku kalendarzowym opublikowali 1 257 prac naukowych, w tym 363 prace w czasopismach z listy Filadelfijskiej, których łączny impact factor wynosi 994,984. Nauka to mocna strona naszego Wydziału, Wydziału o niezwykle silnym potencjale. Ten potencjał, to ludzie – to Państwo i Państwa możliwości. Dziękuję zatem za dotychczasowe wysiłki i starania, ale też proszę o następne, deklarując wszelką pomoc – w miarę możliwości, jakimi dysponuje Wydział.

Szanowni Państwo, najwyższą godnością akademicką, jaką można być wyróżnionym, jest zaszczytny tytuł Doktora Honoris Causa. Przyznaje się go za zasługi dla Uczelni. Tytuł ten otrzymują wybitni naukowcy, jak też zasłużeni przedstawiciele życia publicznego. Pierwszym beneficjentem tego lauru

w naszej Uczelni był Marszałek Józef Piłsudski. Na długiej liście doktorów honorowych znajdują się wspaniałe nazwiska niezwykłych osób z całego świata. Dzisiaj do tej listy dopisujemy nazwisko Pana Profesora Janusza Woytonia, ale tylko w sposób ceremonialny, albowiem formalnie zostało ono już tam wpisane w dniu 22 listopada 2010 r., kiedy to Senat Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego podjął uchwałę o nadaniu tej godności Profesorowi Woytoniowi. Dzisiaj po raz kolejny pragnę podziękować Wysokiemu Senatowi i Władzom Uniwersytetu za podjęcie tej uchwały. Pan Profesor Woyton jest człowiekiem niezwykłym, człowiekiem, który wyprzedził swoją epokę, dostrzegając to, czego nie widzieli inni, a co tak naprawdę było w zasięgu wzroku. I znów okazuje się, że trzeba patrzeć, myśleć i kojarzyć, a na efekty nie trzeba wtedy długo czekać. Profesora Woytonia możemy śmiało uznać za ojca polskiej perinatologii. Jego pionierskie w skali światowej badania nad płynem owodniowym zapoczątkowały nową erę, otworzyły na oścież drzwi, przez które dzisiaj bez przeszkód kroczy medycyna maczyno-płodowa. Bardzo cieszę się, że na tej zamkowej sali jest z nami wielu uczniów i kontynuatorów idei Profesora Woytonia. Wszyscy by się tutaj nie zmieścili, ale z pewnością są teraz z nami, choćby duchem. Panie Profesorze Woyton, bardzo dziękuję Panu za to wszystko, co zrobił Pan dla perinatologii, ale i za to, co zrobił Pan dla naszej Uczelni. To Pan tchnął w nią tego ducha, który dzisiaj nosi nazwę medycyny płodu. To Pan – wspólnie z Profesorem Marianowskim – zainicjował działania, które zaowocowały przed wielu laty powstaniem w tej Uczelni prężnego ośrodka perinatologicznego,

który aktywnie funkcjonuje do dzisiaj, pokonując kolejne bariery i odkrywając nowe płaszczyzny, nowe wymiary. Proszę pamiętać, że uzyskawszy godność doktora honorowego, stał się Pan pełnoprawnym członkiem społeczności akademickiej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, który od dziś jest także – obok umiłowanej przez Pana Profesora Akademii Medycznej we Wrocławiu – Pana Uczelnią. Dziękuję, gratuluję i życzę wszelkiej pomyślności na nadchodzącą przyszłość.

Nowo promowanym profesorom życzę, aby – osiągnąwszy najwyższy laur naukowy – nie

zaprzestali dalszego rozwoju, ale przede wszystkim życzę tego, aby nie ustawali w wysiłkach, związanych z kształceniem młodej kadry. To im właśnie my możemy pomagać, a oni tej pomocy potrzebują i oczekują.

Doktorom habilitowanym życzę tego, aby czas oczekiwania na tytuł był jak najkrótszy, a dochodzenie do niego było jak najbardziej twórcze.

Naszym nowym doktorom nauk medycznych gratuluję wytrwałości i życzę, aby ten żar, który się w nich rozpałił w trakcie przewodu doktorskiego, nie wygasł, nie wygasł, ale aby trwał i wzniecał płomień. Wiedźcie,

że często nie będzie łatwo, bo żyjemy w takich, a nie innych realiach. Ale nie poddawajcie się, dawajcie z siebie wszystko, domagając się jednocześnie należytą Wam pomocy i wsparcia, którego – co niniejszym deklaram – I Wydział Lekarski chce i będzie Państwu udzielał.

Rodzinom i Bliskim bohaterów dzisiejszej uroczystości z całego serca gratuluję. To ich, ale i Wasze święto, Wasz sukces, bo bez Was ich by tutaj nie było.

Prof. dr hab. n. med.

Mirosław Wielgoś

Dziekan I Wydziału Lekarskiego

Laudacja Profesora Janusza Woytonia Doktora Honoris Causa naszej Uczelni

Prof. zw. dr hab. n. med. Janusz Woytoń urodził się w 1932 roku w Tarnopolu. Edukację szkolną rozpoczął w 1938 r. we Lwowie. W latach 1942-44 uczęszczał na „tajne komplety nauczania”. Od 1945 roku, po repatriacji kontynuował naukę w Gliwicach zdając egzamin maturalny w 1949 r. W tym samym roku rozpoczął studia na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu i Politechniki we Wrocławiu, otrzymując dyplom lekarza w 1954 roku.

Podczas studiów, od 1952 roku, do chwili ich zakończenia prof. Janusz Woytoń pracuje jako zastępca asystenta w II Klinice Chorób Wewnętrznych Akademii Medycznej we Wrocławiu. Po ukończeniu studiów rozpoczął pracę, jako asystent, w Szpitalu Położniczo-Ginekologicznym im. L. Neugebauera we Wrocławiu. W roku 1956

Prof. Stanisław Radowicki podczas Laudacji prof. Woytonia wspominał dokonania naukowe nowego Doktora Honoris Causa naszej Alma Mater

wygrał konkurs na stanowisko asystenta w II Klinice Ginekologii i Chorób Kobięcych Aka-

demii Medycznej we Wrocławiu przechodząc wszystkie szczeble kariery naukowej i zawodowej.

W roku 1962 zdaje pomyślnie egzamin na II stopień specjalizacji w zakresie położnictwa i ginekologii. W 1961 roku Rada Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej we Wrocławiu po przyjęciu pracy pt. „Ocena stanu dojrzałości płodu na podstawie zachowania się niektórych składników wód płodowych” nadaje Mu tytuł doktora nauk medycznych.

W 1969 roku prof. Janusz Woytoń przedkłada Radzie Naukowej Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej we Wrocławiu rozprawę habilitacyjną pt. „Wpływ niedotlenienia płodu na zachowanie się niektórych składników wód płodowych” i uzyskuje tytuł naukowy doktora habilitowanego nauk medycznych.

W 1974 roku po wygraniu konkursu, prof. Janusz Woytoń zostaje kierownikiem II Kliniki Położnictwa i Ginekologii Akademii Medycznej we Wrocławiu, którą kierował do chwili przejścia na emeryturę, tj. 2002 roku.

W roku 1988, na podstawie dorobku naukowego otrzymuje tytuł profesora zwyczajnego.

W latach 1979-1983 jest członkiem, z wyboru, Rady Naukowej Instytutu Ginekologiczno-Położniczego Akademii Medycznej w Łodzi.

Od roku 1979 do 2002 był Konsultantem w dziedzinie położnictwa i ginekologii dla województwa dolnośląskiego oraz Konsultantem w dziedzinie położnictwa i ginekologii Dolnośląskiego Okręgu Polskich Kolei Państwowych. W tych samych latach jest członkiem Zespołu Konsultanta Krajowego w dziedzinie położnictwa i ginekologii.

Od chwili podjęcia pracy zawodowej prof. Janusza Woytonia cechował twórczy niepokój naukowy, który zaowocował 209 pracami naukowymi, z czego 38 ogłoszonych zostało w recenzjo-

wanych czasopismach zagranicznych. Tematyka prac naukowych obejmuje zagadnienia z zakresu patologii ciąży i porodu, ginekologii operacyjnej oraz endokrynologii ginekologicznej.

Prof. Janusz Woytoń na początku lat 60-tych, jako pierwszy na świecie, rozpoczął badania dotyczące zmian biochemicznych i biofizycznych płynu owodniowego u kobiet z ciążą powikłaną. W roku 1963 ogłoszone przez Niego na łamach czasopism zagranicznych prace dotyczące zachowań stężeń elektrolitów, kreatyniny, wybranych białek oraz aktywności enzymów proteolitycznych w płynie owodniowym w ciąży powikłanej, były nowatorskimi doniesieniami w tym zakresie. Nowatorskimi były także opracowane przez prof. Janusza Woytonia nowe techniki pobierania płynu owodniowego do badań. Należy podkreślić, że wyniki tych prac pozwoliły opracować nowoczesne metody wczesnego wykrywania zagrożeń dla matki i jej płodu w ciąży patologicznej. Na uwagę zasługuje fakt, że znacznie później ukazały się podobne prace z ośrodków w Pradze (1963 r.) i w Berlinie (1964 r.). Bez wątpienia prof. Janusz Woytoń jest nie tylko niekwestionowanym światowym pionierem badań nad znaczeniem i dynamiką zmian składu płynu owodniowego w przebiegu ciąży fizjologicznej i patologicznej, ale także potrafił wprowadzić wyniki swoich badań do praktyki położniczej, tworząc fundamenty nowoczesnej perinatologii.

W roku 1964 prof. Janusz Woytoń wydaje monografię pt. „Fizjopatologia płynu owodniowego”, która jest pierwszym tego rodzaju opracowaniem na świecie.

Wyniki badań naukowych dotyczące metabolizmu jaja

płodowego, ogłaszane w rekomendowanych czasopismach naukowych oraz konsekwentne ich wdrażanie do praktyki spowodowały, że prof. Janusz Woytoń stworzył jeden z pierwszych na świecie ośrodków zajmujących się monitorowaniem dobrostanu płodu w oparciu o ocenę jakości płynu owodniowego. Następnym tego jest szeroka wymiana naukowa z wieloma krajami europejskimi. W ośrodku kierowanym przez prof. Janusza Woytonia staże specjalizacyjne odbyło 23 lekarzy, w tym późniejsi profesorowie i kierownicy klinik: prof. M. Woraschk – Berlin, prof. G. Heinrich – Stralsund, prof. M. Kovač – Debreczyn.

Pierwszy w Europie Kongres poświęcony problematyce wód płodowych pod nazwą „Aktualny stan badań nad płynem owodniowym” został zorganizowany w Polsce przez prof. Janusza Woytonia w roku 1974. To spotkanie naukowe umożliwiło zarówno ujednoczenie nazewnictwa, jak i stworzenie norm biochemicznych oraz biofizycznych charakteryzujących wody płodowe w ciąży prawidłowej i patologicznej.

Drugim obszarem zainteresowań naukowych i zawodowych prof. Janusza Woytonia jest ginekologia operacyjna. Spośród wielu publikacji modyfikujących obowiązujące ówczesnie zasady postępowania operacyjnych w przypadkach patologii narządu rodowego na szczególną uwagę zasługuje wprowadzona przez Niego modyfikacja operacji Aldridge'a. Zaproponowane zmiany postępowania chirurgicznego znalazły licznych naśladowców oraz uzyskały pozytywną ocenę w literaturze naukowej.

W Klinice kierowanej przez prof. Janusza Woytonia w roku 1991 wykonano jedne z pierwszych w Polsce operacji laparo-

skopowych i histeroskopowych. Był On także inicjatorem, w roku 1998, wykonywania przez ginekologów operacji uroginekologicznych w Polsce z zastosowaniem taśm (TWT).

Prof. Janusz Woytoń swoje zainteresowania ogniskował także na zagadnieniach związanych z endokrynologią ginekologiczną, poświęcając dużo uwagi problemom niepłodności oraz metodom zapobiegania ciąży. Brał aktywny udział w wielu spotkaniach światowych poświęconych tym zagadnieniom. Jest honorowym członkiem Europejskiego Towarzystwa Endokrynologii Ginekologicznej. W roku 2002 był organizatorem Światowego Kongresu Endokrynologii Ginekologicznej we Wrocławiu, w którym udział wzięło ponad 700 lekarzy z wielu krajów.

W czasie pracy zawodowej prof. Janusz Woytoń stale doskonalił swoje umiejętności zawodowe, jak też rozwijał działalność naukową. Przebywał na stypendiach w Lewisham Hospital, Londyn oraz Szpitalu Uniwersyteckim w Malmö. Jako „Visting professor” zapoznał się z osiągnięciami wielu czołowych ośrodków w Europie i poza nią.

Aktywny udział prof. Janusza Woytonia w licznych konferencjach, sympozjach i kongresach zarówno o znaczeniu lokalnym, jak i ogólnoswiatowym jest nie tylko ilustracją Jego osiągnięć naukowych i zawodowych, ale także promocją osiągnięć polskiej ginekologii, położnictwa i endokrynologii ginekologicznej. Wygłaszając na tych spotkaniach referaty czy przewodnicząc sesjom, nigdy nie zapominał o podkreśleniu osiągnięć polskich lekarzy w zakresie omawianych tematów. Był zawsze godnym naśladowania ambasadorem polskiej myśli medycznej.

W czasie swojej pracy zawodowej prof. Janusz Woytoń aktywnie uczestniczy w procesie nauczania studentów i lekarzy specjalizujących się w położnictwie i ginekologii. Zawsze dbał o to, by zdobywający pod Jego kierunkiem wiedzę, umieli ją stosować w praktyce. Regularnie w klinice kierowanej przez Niego odbywały się operacje pokazowe.

Prof. Janusz Woytoń jest promotorem 48 doktoratów oraz opiekunem 9 przewodów habilitacyjnych. Jest jednym z najbardziej cenionych recenzentów prac naukowych. Od wielu lat jest powoływany jako recenzent Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów Naukowych. Przeprowadził kilka kadencji jako członek Komisji Komitetu Badań Naukowych i Ministerstwa Zdrowia przyznających granty naukowe.

Prof. Janusz Woytoń jest członkiem komitetów naukowych i rad naukowych wielu czasopism medycznych wydawanych w Polsce.

Od początku swojej działalności zawodowej prof. Janusz Woytoń bierze aktywny udział w pracach Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego. Przez kolejne lata jest wybierany na stanowiska funkcyjne. W okresie 1984-1988 prof. Janusz Woytoń został wybrany Prezesem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego. Był organizatorem XXV Kongresu Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego we Wrocławiu w roku 1988.

Jest Członkiem Honorowym Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego, Towarzystwa Ginekologów Niemieckich i Towarzystwa Ginekologów Słowiańskich.

Wszechstronna działalność prof. Janusza Woytonia była wielokrotnie nagradzana dyploma-

mi, medalami i odznaczeniami państwowymi. W roku 2002 otrzymał Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski.

Prof. Janusz Woytoń całym swoim życiem zawodowym i naukowym przyczynił się do znaczącego podniesienia rangi polskiego położnictwa i ginekologii na świecie. Jest uznanym na świecie inicjatorem i niekwestionowanym autorytetem w zakresie badań płynu owodniowego. Tworząc na bazie II Kliniki Położnictwa i Ginekologii Akademii Medycznej we Wrocławiu jeden z pierwszych na świecie ośrodków badających zależności pomiędzy właściwościami biochemicznymi i biofizycznymi płynu owodniowego a stanami zagrożenia płodu, przyczynił się do zbudowania podstaw nowoczesnej perinatologii w naszym kraju.

Od chwili objęcia kierownictwa II Kliniki Położnictwa i Ginekologii Akademii Medycznej we Wrocławiu prof. Janusz Woytoń aktywnie współpracował z wieloma Klinikami i Oddziałami Położniczo-Ginekologicznymi w Polsce. Szczególnie owocna okazała się współpraca z Klinikami Położnictwa i Ginekologii Akademii Medycznej w Warszawie. Dzięki przychylności i zaangażowaniu prof. Janusza Woytonia przeszkolonych w Jego ośrodku zostało wielu lekarzy, co umożliwiło upowszechnienie w Polsce metod oceny płynu owodniowego w ciąży powikłanej. Zdobyta przez nich wiedza pozwoliła na uratowanie wielu zagrożonych płodów, jak też stanowiła impuls do dalszego rozwoju nowoczesnej perinatologii w naszej Uczelni.

*Prof. zw. dr hab. n. med.
Stanisław Radowicki*

„Moja przygoda z płynem owodniowym...” Wykład Profesora Janusza Woytonia z okazji nadania godności Doktora Honoris Causa

Po uzyskaniu w 1954 r. dyplomu lekarza, pracowałem krótko jako asystent w II Klinice Chorób Wewnętrznych AM we Wrocławiu, a następnie w Szpitalu Miejskim Ginekologiczno-Położniczym im. Ludwika Neugebauera we Wrocławiu.

W 1956 r. w wyniku zdania egzaminu konkursowego otrzymałem etat asystenta i 14 października 1956 r. rozpocząłem pracę w II Klinice Położnictwa i Chorób Kobięcych, gdzie przebyłem wszystkie szczeble swojej kariery usługowej, dydaktycznej i naukowej i gdzie w 2002 r. przeszedłem na emeryturę po pełnieniu przez 28 lat funkcji kierownika Kliniki Rozrodczości i Położnictwa.

Od pierwszych miesięcy pracy zawodowej moje zainteresowania naukowe wiązałem z wodami płodowymi. Ówczesne podręczniki położnicze informowały, że wody płodowe są po to, ażeby odsuwać ściany macicy od ciała płodu i tym samym zapewniać płodowi ruchomość, chronić płód przed wysychaniem, a w momencie porodu tworzyć klin wodny przed główką, względnie pośladkami płodu, rozszerzając części miękkie kanału rodnego i ułatwiać poród.

Od początku były to dla mnie informacje niezadawalające, a dopingowany przez różnych ginekologów i położników oraz zniechęcany przez innych, zacząłem myśleć nad badaniami, które mogłyby dostarczyć dodatkowych informacji o wodach płodowych.

Profesor Janusz Woyton jest prekursorem nowoczesnej perinatologii. Na zdjęciu podczas wykładu z okazji nadania godności Doktora Honoris Causa

Po uzyskaniu aprobaty mego szefa – prof. Kazimierza Jabłońskiego – na prowadzenie badań i uzyskaniu zgody Komisji Etycznej, zacząłem swoje badania. Należało opanować sposób pobierania wód płodowych. Trzeba sobie bowiem zdać sprawę, że nie była znana ultrasonografia, a badanie rentgenowskie (które mogłoby ewentualnie ujawnić zbiorniki płynu) niosło za sobą ewidentne szkodliwości działania dla matki i płodu. Pobieranie materiału do badania mogło mieć miejsce jedynie wtedy, kiedy pęcherz płodowy przy całkowitym rozwarciu szyjki macicy był „na pęknięciu” albo dał się zlokalizować palpacyjnie przez powłoki brzuszne zbiornik wód płodowych. Pomimo tego udało mi się

wykonać ponad 400 punkcji pęcherza płodowego przy jednym tylko powikłaniu – w postaci niezamierzonego nakłucia naczynia pępowinowego.

W pobranych wodach płodowych stwierdziłem obecność elektrolitów (Na, K, Ca, Cl), kreatyniny, aminokwasów. Udało mi się pobrać wody w różnych okresach ciąży i stwierdziłem, że zawarte w nich składniki występują w różnych stężeniach w zależności od wzrostu płodu (okresu ciąży), szczególnie zwróciło moją uwagę stężenie kreatyniny, zwiększające się wraz ze wzrostem nerek płodu. Obserwacje swoje opublikowałem w Zentralblatt für Gynaekologie (1963, 16, 547-1 Teil, 552-2 Teil).

Na podstawie publikowanych badań wyciągnąłem wnioski, że

Pamiątkowa fotografia prof. Janusza Woytonia (w środku) z Rektorem prof. Markiem Krawczykiem (po prawej) oraz prof. Mirosławem Wielgosiem (po lewej)

wody płodowe biorą aktywny udział w dynamice procesów fizyko-chemicznych jaja płodowego i badanie tego środowiska stanie się kopalnią informacji o prawidłowości, względnie upośledzeniu procesów, jakie zachodzą w jaju płodowym.

Była to pierwsza na świecie publikacja medyczna o roli, jaką odgrywają wody płodowe w rozwoju płodu.

W kilka tygodni po wyżej wymienionej publikacji zaczęły do mnie napływać listy z różnych stron świata z zapytaniem, czy można by przyjechać do Kliniki we Wrocławiu i zobaczyć jak używa się wody płodowe do badania, jak działa laboratorium, w których wykonywane są badania, itp. Po uzyskaniu na to zgody Kierownika Kliniki oraz Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego odpisałem o możliwościach odbycia takiej wizyty.

Zacząły się przyjazdy lekarzy z różnych krajów. Z niektórymi z tych osób utrzymuję do dziś kontakty. Wielu z nich to kierownicy klinik, czynni lub emerytowani, w Berlinie, Stralsundzie, Debreczynie i innych. Nawiązanie wspomnianych kontaktów naukowych skutkowało też tym,

że zwiedziłem szereg ośrodków naukowych za granicą Polski. Byłem zapraszany na różne kongresy i sympozja do czynnego w nich udziału.

Wtedy też nawiązałem liczne kontakty naukowe z przedstawicielami wielu ośrodków akademickich w Polsce. Wśród osób tych znalazł się późniejszy profesor, a wówczas młody doktor, Longin Marianowski, który bardzo zainteresował się wynikami moich badań. Zaowocowało to wieloletnią współpracą, a z czasem i przyjaźnią, trwającą do dziś. Jednym z efektów Jego zainteresowań wodami płodowymi była rozprawa habilitacyjna, poświęcona badaniu równowagi kwasowo-zasadowej płynu owodniowego ciężarnych owiec. Nasza współpraca doprowadziła do upowszechnienia w Warszawie inwazyjnej metody diagnostyki konfliktu serologicznego i choroby hemolitycznej płodu. W tamtym okresie przyjeżdżał do Wrocławia ówczesny docent Marianowski wraz ze swoimi asystentami, a ja ze swoimi odwiedzałem Klinikę w Warszawie, inicjując tym samym pobieranie wód płodowych w tym ośrodku. Uzyskiwany drogą amniopunk-

cji płyn owodniowy poddawano badaniom spektrofotometrycznym, oceniając zawartość bilirubinoidów i szacując w ten sposób stopień nasilenia choroby hemolitycznej płodu. Myślę, że śmiało mogę powiedzieć, iż to właśnie nasze wspólne działania doprowadziły do tego, że z czasem to właśnie w kierowanej przez profesora Marianowskiego Klinice Akademii Medycznej w Warszawie powstał Stołeczny Ośrodek Konflikty Serologicznego, działający do chwili obecnej i z pewnością będący wiodącą w kraju placówką, sprawującą kompleksową opiekę nad ciężarnymi z tą patologią ciąży.

Z biegiem lat badania płynu owodniowego zaczęły dostarczać wielu informacji dla potrzeb wspomnianego już diagnozowania i leczenia konfliktu serologicznego na tle czynnika Rh, badań genetycznych, schorzeń metabolicznych jaja płodowego, endokrynologicznych, stanu dojrzałości płodu, ciąży przenoszonej itp. Wiele żmudnych badań laboratoryjnych zastąpiono z czasem nowymi metodami diagnostycznymi, np. kardiotokografią, ultrasonografią i innymi, ale co oczywiste, jest to typowe dla stałego postępu medycyny.

Gwoli ścisłości warto wspomnieć, że w 1974 r. odbyło się w Polanicy Zdroju Sympozjum pt. „Aktualny stan badań nad płynem owodniowym”, z udziałem gości zagranicznych. Na nim też ustalono (co było ważne dla nazewnictwa polskiego), że określenie „wody płodowe” jest tłumaczeniem z języka niemieckiego słowa „Fruchtwasser”, a termin „płyn owodniowy” z angielskiego „amniotic fluid” oraz że w języku polskim można te terminy stosować zamiennie jako synonimy.

Tak w wielkim skrócie przedstawia się moja naukowa przygoda z wodami płodowymi, która mogła zostać uwieczniona sukce-

sem dzięki memu uporowi w dążeniu do celu i szczęściu, że na swojej drodze naukowej trafiłem na ludzi, którzy mieli szerokie horyzonty naukowe i byli życzliwi innym ludziom, w tym mojej osobie. Do takich zaliczam przede wszystkim profesorów: Ludwika Hirszfelda, Feliksa Milgroma, Hugona Kowarzyka, Antoniego Falkiewicza, Kazimierza Jabłońskiego oraz Wiktora Brossa.

Poza badaniami płynu owo-dniowego przedmiotem mego zainteresowania między innymi były: wpływ szkodliwości przemysłowych oraz niektórych chorób zakaźnych na przebieg ciąży i stan noworodka, modyfikacja niektórych metod operacyjnych, w szczególności usuwanie macicy sposobem Aldridge'a, modyfikacja operacyjnego leczenia nie-

trzymania moczu u kobiet oraz leczenie niepłodności kobiecej.

Zastanawiałem się niejednokrotnie, jakie zasady postępowania należy wpajać młodzieży, przed którą jest ich życie zawodowe i naukowe.

Uważam, że bardzo ważne jest powiedzenie Konfucjusza: „Znajdź sobie takie zajęcie, które będziesz wykonywać z przyjemnością – wtedy nigdy nie będziesz chodzić do pracy”.

A druga zasada, moja, iż nie ma prawd absolutnych, albo jest ich bardzo mało i trzeba dążyć do odkrycia nowych zasad postępowania, nowych prawideł, używania i tworzenia nowej, bardziej precyzyjnej aparatury badawczej i diagnostycznej oraz metod terapeutycznych. Gdybym dzisiaj we wszystkim postępował tak jak

mnie uczyli moi nauczyciele (których do dziś bardzo szanuję za ich nauki oparte na ówczesnej wiedzy), gdybym poglądy naukowe, które głosiłem swoim studentom i asystentom kilkadziesiąt lat temu, głosił nadal, posądzono by mnie o brak podstawowych wiadomości.

Uważam, że wiedza medyczna byłaby większa, postęp byłby szybszy, gdyby nie rzesze lekarzy, którzy nauczyli się za młodu pewnych zasad myślenia i postępowania i są bardzo oporni na dopuszczenie do swej świadomości nowej myśli, iż poglądy się zmieniają, wiedza medyczna się wzbogaca, ciągle „idzie nowe”.

*Prof. zw. dr hab. n. med.
Janusz Woytoń*

Rozdanie dyplomów English Division

22 czerwca 2011 roku w Centrum Dydaktycznym wręczono dyplomy ukończenia studiów absolwentom English Division II Wydziału Lekarskiego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

Ceremonia rozpoczęła się od wysłuchania pieśni „Gaude Mater Polonia”, wykonanej przez Chór Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego pod dyrekcją Daniela Synowca. Po występie Dziekan II Wydziału Lekarskiego – prof. Jerzy Polański przywitał przybyłych gości.

W uroczystości uczestniczyli: Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą – prof. Sławomir Majewski, Prorektor ds. Dydaktyczno-Wychowawczych – prof. Marek Kulus, Dziekan Wydziału Nauki o Zdrowiu – prof. Zdzisław Wójcik, Prodziekan I Wydziału Lekarskiego – prof.

Profesor Jerzy Polański (drugi z prawej) otworzył oraz prowadził uroczystość wręczenia dyplomów absolwentom English Division

Kazimierz Niemczyk, Dziekani II Wydziału Lekarskiego: prof. Włodzimierz Sawicki, prof. nadzw. Jan Kochanowski, dr hab. Dariusz Szukiewicz i dr hab. Kazimierz Szopiński. Władze administracyjne reprezentowała Kanclerz – Małgorzata Kozłowska. Na rozdaniu dyplomów obecny był również gość specjalny – Ambasador Królestwa Arabii Saudyjskiej – JE Waleed Taher Radwan.

Reprezentujący Jego Magnificencję Rektora prof. Marka Krawczyka, Prorektor prof. Marek Kulus wyraził uznanie dla akademickich osiągnięć młodych adeptów medycyny oraz przekonanie, że wszyscy oni są przyszłością zawodu lekarza. – Pochodzicie z różnych krajów, ale macie jedną wspólną cechę. Wszyscy uzyskaliście dyplom ukończenia Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Dzisiejsza uroczystość to moment podsumowania lat spędzonych na Uczelni, a jednocześnie chwila dołączenia do wielkiej rodziny lekarzy – powiedział prof. Marek Kulus. Podkreślił, że tego dnia kończy się ważny etap w ich życiu i jednocześnie otwiera się następny – praktyka lekarska, która wiąże się z wielką odpowiedzialnością, ale jest jednocześnie zajęciem wspaniałym i dającym spełnienie. Na zakończenie Prorektor zwrócił się do wszystkich młodych lekarzy słowami Ignacego Jana Paderewskiego: „Sukces w 90% składa się z pracy, w 5% z talentu i w 5% ze szczęścia”, zaznaczając, że dobry doktor to taki, który nieustannie się doskonali i podnosi swoje kwalifikacje.

Po złożeniu „Przysięgi Hipokratesa” 67 absolwentów odebrało dyplomy z rąk Prorektora – prof. Marka Kulusa oraz Dziekana – prof. Jerzego Polańskiego. Jako pierwsi otrzymali

Agnes Maria Orlaf zabrała głos w imieniu Absolwentów studiów 4-letnich

Dyplom ukończenia studiów na Oddziale Nauczania w Języku Angielskim odebrało 67 osób. Na zdjęciu poniżej od prawej: dr hab. Kazimierz Szopiński, prof. Jerzy Polański, mgr Małgorzata Kozłowska, prof. Sławomir Majewski

je studenci z najwyższymi średnimi: Viktor Johannes Hansen (średnia 4,8), Miriam Natalie Alexandra Glaser (średnia 4,69), Ingvild Kristine Dahl Høgestøl (średnia 4,54) oraz Agnes Maria Orlaf (średnia 4,5).

W imieniu absolwentów studiów 4-letnich głos zabrała Agnes Maria Orlaf, a w imieniu absolwentów programu 6-letniego Viktor Johannes Hansen.

Wychowankowie 4- i 6-letnich studiów w języku angielskim w roku akademickim 2010/2011 pochodzą z Norwe-

gii, Szwecji, Danii, Wielkiej Brytanii, Iraku, Kanady, Stanów Zjednoczonych, Malezji, Tajwanu, Singapuru, Australii, Indii i Republiki Południowej Afryki.

Na zakończenie młodzi adepci medycyny oraz zaproszeni goście mogli wysłuchać koncertu w wykonaniu Chóru Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

Oprac. Redakcja „MDW”
Źródło: www.wum.edu.pl

VI Konferencja Naukowa I Wydziału Lekarskiego

1 czerwca 2011 roku w Sali Senatu WUM odbyła się
VI Konferencja Naukowa I Wydziału Lekarskiego.

Zaprezentowano na niej osiem prac, które w ubiegłym roku zdobyły nagrody naukowe Rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

Gospodarzem wydarzenia był Dziekan I Wydziału Lekarskiego prof. Mirosław Wielgoś. Rozpoczął konferencję od przywitania gości, którzy zaszczytili swoją obecnością to coroczne spotkanie naukowe. Wśród nich wymienił Rektora prof. Marka Krawczyka, który objął symposium patronatem honorowym, Prorektora ds. Kadr prof. Annę Kamińską, Prorektora ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą prof. Sławomira Majewskiego, Kanclerz Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego mgr Małgorzatę Kozłowską, Dziekana Wydziału Nauki o Zdrowiu prof. Zdzisława Wójcika. – Spotykamy się tutaj, aby kontynuować dzieło, którego twórcą jest obecny na sali Rektor prof. Marek Krawczyk. To właśnie prof. Marek Krawczyk zainicjował te spotkania, będąc Dziekanem I Wydziału Lekarskiego – powiedział prof. Mirosław Wielgoś. Dziekan zaprezentował wybrane informacje dotyczące osiągnięć naukowych kierowanego przez siebie I Wydziału Lekarskiego. W odpowiedzi Rektor prof. Marek Krawczyk uznał, że dorobek naukowy I Wydziału Lekarskiego jest znaczący, jednak wszyscy powinniśmy dążyć do tego, aby był on, podobnie jak poziom publikacji, jeszcze większy. O sile I Wydziału Lekarskiego świadczyły przytoczone przez Rektora dane, z których wynika m.in., że spośród 146 tematów statutowych realizowanych na naszej Uczelni, 76 z nich przypada na I Wydział Lekarski.

Konferencja została podzielona na dwie sesje. W pierwszej, zatytułowanej „Osiągnięcia w naukach teoretycznych”, której przewodzili prof. Barbara Górnicka, prof. Anna Barańczyk-Kuźma oraz prof. Andrzej Członkowski, zaprezentowano następujące prace:

- „Nowy mechanizm regulacji ekspresji genu integryny beta 4 przez białko E2 wirusa brodawczaka ludzkiego typu 8”, Ołdak M., Maksym R., Sperling T., Yaniv M., Smola H., Pfister H., Malejczyk J., Smola S., Katedra i Zakład Histologii i Embriologii;

- „Analiza zmian aktywności struktur mózgu oraz efekty zastosowania ligandów receptorów metabotropowych dla kwasu glutaminowego u zwierząt poddanych procesowi rozniecania drgawek”, Szyndler J., Wisłowska-Stanek A., Hamed A., Maciejak P., Lehner M., Skórzewska A., Płaźnik A., Katedra i Zakład Farmakologii Doświadczalnej i Klinicznej;
- „Czy produkcja krwi *ex vivo* jest możliwa – spojrzenie z perspektywy badań nad pluripotencjalnymi komórkami macierzystymi”, Basak G. W., Yasukawa S., Minev B., Carrier E., Katedra i Klinika Hematologii, Onkologii i Chorób Wewnętrznych;
- „Zmiany statusu antyoksydacyjnego mózgu człowieka po zatruciu heroiną”, Gutowicz M., Katedra i Zakład Biochemii.

Przewodniczącymi drugiej sesji – „Postępy w naukach klinicznych” – byli prof. Krzysztof Zieniewicz, prof. Magdalena Durlik i dr hab. Katarzyna Życińska. Na sesję składały się następujące prace:

- „Omalizumab w leczeniu astmy u dzieci”, Kulus M., Klinika Pneumonologii i Alergologii Wieku Dziecięcego I Katedry Pediatrii;
- „Wczesne rozpoznawanie POChP w Polsce”, Zieliński J., Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych, Pneumonologii i Alergologii;
- „Echokardiografia trójwymiarowa w diagnostyce wad serca”, Piątkowski R., Kochanowski J., Scisło P., I Katedra i Klinika Kardiologii;
- „Występowanie mycoplazm urogenitalnych i ureaplazm u kobiet po przeszczepieniu nerki”, Ekiel A., Pietrzak B., Kamiński P., Dolezych H., Józwiak J., Martirosian G., I Klinika Położnictwa i Ginekologii.

Cezary Ksel
Redakcja „MDW”

III Konferencja Naukowa Wydziału Nauki o Zdrowiu

17 czerwca 2011 roku w Sali Senatu odbyła się trzecia edycja Konferencji Naukowej Wydziału Nauki o Zdrowiu. Zaprezentowano na niej prace rekomendowane do nagrody Rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego oraz najlepsze publikacje, prace magisterskie i licencjackie powstałe na wydziale w 2010 roku.

Gospodarzem konferencji był Dziekan Wydziału Nauki o Zdrowiu prof. Zdzisław Wójcik

Honorowym patronatem konferencję objął JM prof. Marek Krawczyk. Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego, prof. nadzw. dr hab. Zdzisław Wójcik – Dziekan Wydziału Nauki o Zdrowiu, przywitał gości konferencji. Wśród nich znaleźli się: prof. Anna Kamińska – Prorektor ds. Kadr, prof. Piotr Pruszczyk – Prodziekan ds. studiów doktoranckich I WL, mgr Katarzyna Szczeńsiak – Kwestor WUM oraz gość specjalny – prof. Jerzy Vetulani, neurobiolog i farmakolog związany z Zakładem Biochemii Mózgu Instytutu Farmakologii PAN. Prof. Wójcik powiedział, że pomimo krótkiej historii, sytuacja Wydziału Nauki o Zdrowiu jest coraz lepsza, a dokonania coraz bardziej okazałe. – W roku 2010 pracownicy naszego wydziału opublikowali 249 prac, w tym 170 w pismach umieszczonych na liście MNiSzW, pracownicy wydziału opublikowali 8 monografii w języku polskim, 1 w języku angielskim. W ubiegłym roku nadaliśmy 11 stopni doktora, w tym 6 stopni doktora nauk medycznych oraz 5 stopni doktora nauk o zdrowiu – powiedział prof. Wójcik. Dodał także, że Wydział Nauki o Zdrowiu uzyskał zgodę Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów Naukowych na nadawanie

stopni doktora habilitowanego w dziedzinie nauk o zdrowiu. – Jesteśmy pierwszą uczelnią i pierwszym ośrodkiem w kraju, który otrzymał takie prawo. Mam nadzieję, że to wybitnie pomoże naszemu wydziałowi w pomnażaniu naszego dorobku naukowego – zakończył prof. Wójcik.

W imieniu władz Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego głos zabrała prof. Anna Kamińska. – To ważne, że tradycja organizacji spotkań naukowych Wydziału Nauki o Zdrowiu wpisała się w kalendarz uczelniany i raz w roku podsumowywane są jego dokonania naukowe, prezentowany jest potencjał badawczy wydziału. Gratuluję Panu Dziekanowi oraz Kolegium Wydziału organizacji tej sesji naukowej – powiedziała prof. Kamińska. Wyraziła radość z faktu, że 16 kwietnia 2011 roku wydział uzyskał prawo nadawania tytułu doktora habilitowanego nauk o zdrowiu. – To bardzo dobra wiadomość świadcząca o stałym rozwoju najmłodszego wydziału Uczelni – dodała prof. Kamińska. Przypomniała jednocześnie kilka liczb świadczących o wzrastającej pozycji Wydziału Nauki o Zdrowiu: Warszawski Uniwersytet Medyczny prowadzi 146 tematów statutowych, z czego 17 przypada na Wydział Nauki o Zdrowiu, realizowanych jest 14 pro-

Prof. Jerzy Vetulani wygłosił referat pt. „Starzenie się mózgu”

jektów finansowanych z funduszy strukturalnych na kwotę ok. 47 mln złotych, a 3 z nich – o wartości ok. 12 mln złotych – to projekty realizowane przez Wydział Nauki o Zdrowiu. Realizują je: prof. Katarzyna Koziak, prof. Ewa Dmoch-Gajzlerska oraz prof. Piotr Małkowski.

I Sesję naukową, której przewodniczył prof. Andrzej Friedman, rozpoczął wykład prof. Jerzego Vetulaniego pt. „Starzenie się mózgu”. Następnie odbyły się prezentacje dwóch prac rekomendowanych do nagrody Rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego: „Diabetes mellitus and sexuality-does it really metter?” Krzysztofa Nowosielskiego, Roberta Kowalczyka i innych (Katedra i Zakład Zdrowia Publicznego) oraz „Development and implementation of guidelines in allergic rhinitis – an ARIA-GA2LEN paper” Bolesława Samolińskiego i innych (Zakład Profilaktyki Zagrożeń Środowiskowych i Alergologii). Na Sesję II, prowadzoną przez prof. Ewę Dmoch-Gajzlerską, skła-

dały się: publikacja „Scuba diving does not affect bone mineral density or bone mineral content”, K. Wesołowska, B. Czarkowska-Pączek, J. Przedlacki, J. Przybylski (Zakład Biofizyki i Fizjologii Człowieka); trzy prace magisterskie – „Badania porównawcze i próba oceny wybranych zachowań żywieniowych osób starszych mieszkających w Polsce i Stanach Zjednoczonych”, A. Chruścikowska (absolwentka kierunku dietetyka), „Wielokrotne zachorowanie na nowotwór złośliwy wyrazem słabości czy siły organizmu”, A. Gaińska (absolwentka kierunku położnictwo), „Analiza jakości opieki nad dostępem centralnym w różnych zakładach opieki zdrowotnej”, E. Janiszewska (absolwentka kierunku pielęgniarstwo) oraz jedna praca licencjacka – „Syndrom poaborcyjny jako skutek sztucznego poronienia”, A. Śledź (absolwentka kierunku położnictwo).

Cezary Ksel
Redakcja „MDW”

Nowe lądowisko w szpitalu na Banacha

13 czerwca br. odbyło się uroczyste otwarcie nowego lądowiska sanitarnego dla śmigłowców przy Samodzielnym Publicznym Centralnym Szpitalu Klinicznym. Uroczystość zaszczyciła swoją obecnością Minister Zdrowia Ewa Kopacz.

Na zaproszenie Dyrektora szpitala mgr Ewy Marzeny Pełszyńskiej w wydarzeniu tym brali udział, Ewa Kopacz Minister Zdrowia, Rektor Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego prof. Marek Krawczyk, Dyrektor Lotniczego Pogotowia Ratunkowego Robert Gałązkowski oraz kierownicy i pracownicy katedr i klinik mieszczących się w szpitalu przy Banacha.

Uroczystość rozpoczęła się od przemówienia Dyrektora szpitala Pani Ewy Marzeny Pełszyńskiej. Podziękowała Minister Zdrowia za przyznane środki finansowe, które pozwoliły oddać do użytku pierwsze profesjonalne lądowisko na Mazowszu, spełniające warunki lądowania śmigłowców przez całą dobę. Przytoczyła dane o ilości lądowań – w maju 43, w czerwcu 17. – Jest to 60 pacjentów, którym dzięki szybkiej pomocy udało się w naszym szpitalu uratować życie – podsumowała Ewa Marzena Pełszyńska.

Z kolei minister Ewa Kopacz chwaliła determinację Pani Dyrektora Pełszyńskiej w zdobyciu funduszy na tę inwestycję. – Są dyrektorzy, którzy potrafią korzystać ze środków Unii Europejskiej i Pani Dyrek-

Nowe lądowisko spełnia najbardziej nowoczesne standardy, przystosowane jest do obsługi śmigłowców także w nocy

tor należy do takich osób – powiedziała Ewa Kopacz. Wspomniała, że Ministerstwo Zdrowia rozpisało 89 konkursów na przyznanie funduszy unijnych, z czego 26 konkursów dotyczyło przebudowy lub wybudowania nowych lądowisk. – Wszyscy wiedzą, że środki europejskie są, ale nie wszyscy mają

odwagę sięgać po te fundusze. A to nie są małe pieniądze: ok. 160 mln już wydanych i 60 mln kolejnych w rozpisany konkursie w lutym tego roku – dodała minister Kopacz.

Rektor prof. Marek Krawczyk zwrócił uwagę, że dla wielu z około 60 tysięcy osób, hospitalizowanych każdego roku w szpitalu uniwersyteckim na Banacha, a szczególnie tych z zagrożeniem utraty życia, każda godzina jest cenna i nie może być stracona. To przede wszystkim z myślą o takim pacjencie otworzono nowe lądowisko. Rektor prof. Marek Krawczyk wyraził wdzięczność całemu resortowi zdrowia za przychylność dla inicjatyw realizowanych przez Uczelnię i szpitale uniwersyteckie. – Bez wspólnego działania całego resortu i jednostek, w których leczą się chorzy, nie byłoby rozwoju medycyny, nie byłoby edukacji, nie byłoby wielu uratowanych istnień – podsumował prof. Marek Krawczyk.

Dużą wagę tego wydarzenia podkreślił także Dyrektor Lotniczego Pogotowia Ratunkowego, Robert Gałązkowski. – Dzisiaj dostaliśmy do wykorzystania lądowisko, które jest odzwierciedleniem standardów panujących w krajach unijnych. Standardem w tych krajach jest to, że pacjent ze śmigłowca do izby przyjęć trafia bez pośrednictwa karetki. Takie lądowisko powinien mieć każdy szpital wieloprofilowy, specjalistyczny. To jest wzór do naśladowania – powiedział Robert Gałązkowski. Zaznaczył, że nowo otwarte lądowisko ma fundamentalne znaczenie nie tylko dla mieszkańców Warszawy i okolic, ale także dla chorych z Płocka, Łodzi, Kielc i Lublina, z których to miast również dowożeni są pacjenci.

Cezary Ksel
Redakcja „MDW”

Minister Ewa Kopacz chwaliła wzorowe wykorzystanie funduszy unijnych przyznanych na budowę lądowiska. Na zdjęciu razem z mgr Ewą Marzeń Pelszyńską – Dyrektorem szpitala oraz Rektorem WUM prof. Markiem Krawczykiem

Uroczyste przecięcie wstęgi. Minister Ewa Kopacz, obok niej: prof. Marek Krawczyk – Rektor WUM oraz Robert Gałązkowski – Dyrektor Lotniczego Pogotowia Ratunkowego

Nowe lądowisko zostało poświęcone przez Proboszcza Parafii Opatrzności Bożej, Ks. Kanonika Tadeusza Aleksandrowicza, który razem z zebranymi pomodlił się do Matki Bożej Loretańskiej – patronki lotników i lotnictwa

Zmodernizowane zakłady w szpitalu dziecięcym

20 czerwca 2011 roku w Samodzielnym Publicznym Dziecięcym Szpitalu Klinicznym, w obecności Rektora prof. Marka Krawczyka i Dyrektora szpitala Roberta Krawczyka, otwarto zmodernizowane zakłady Radiologii Pediatricznej oraz Diagnostyki Laboratoryjnej i Immunologii Klinicznej Wieku Rozwojowego.

Uroczystość otwarcia zmodernizowanych i wyremontowanych zakładów uświetnili swoją obecnością również: Prorektor dr hab. Sławomir Nazarewski, Dziekan Centrum Kształcenia Podyplomowego prof. Zbigniew Gaciong, Prodziekan II Wydziału Lekarskiego dr hab. Dariusz Szukiewicz oraz Prodziekan Wydziału Farmaceutycznego prof. nadzw. Piotr Wroczyński. Na otwarciu nie zabrakło kierownictwa unowocześnionych zakładów: dr. Michała Brzewskiego – Kierownika Zakładu Radiologii Pediatricznej oraz prof. Urszuli Demkow – Kierownika Zakładu Diagnostyki Laboratoryjnej i Immunologii Klinicznej Wieku Rozwojowego.

Robert Krawczyk, Dyktor szpitala przy Marszałkowskiej, przypomniał, że po wyremontowaniu i zmodernizowaniu w czerwcu 2010 roku Zakładu Radiologii Pediatricznej przy ulicy Działdowskiej, Zakład Diagnostyki Obrazowej w szpitalu na Marszałkowskiej zaczął drastycznie odstawać od europejskich standardów. Stąd narodziła się idea ubiegania się o dotacje unijne, aby także ten zakład spełniał normy nowoczesnej placówki medycznej i badawczej. Dzięki staraniom wielu osób oraz za pośrednictwem Ministerstwa Zdrowia dotacja została przyznana i za ok. 8 mln złotych dokonano modernizacji nie tylko Zakładu Radiologii Pediatricznej, ale też Zakładu Diagnostyki Laboratoryjnej i Immunologii Klinicznej Wieku Rozwojowego. Pieniądze te wykorzystane zostały na zakup m.in. 64-rzędowego tomografu komputerowego, jednego z najnowocześniejszych używanych obecnie w Polsce, dwóch nowoczesnych cyfrowych rentgenów oraz dwóch nowoczesnych aparatów do ultrasonografii. – W tej chwili Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej oraz Zakład Radiologii Dziecięcej są całkowicie odnowione w sensie nie tylko lokalowym, ale i sprzętowym.

Uroczystego otwarcia zmodernizowanego Zakładu Radiologii Pediatricznej dokonali prof. Marek Krawczyk – Rektor WUM oraz Robert Krawczyk – Dyktor szpitala

Dr Michał Brzewski – Kierownik Zakładu Radiologii Pediatricznej prezentuje nowoczesny 64-rzędowy tomograf komputerowy

To wszystko jest ważne z dwóch powodów. Po pierwsze z powodów finansowych. Robiąc badania u siebie, oszczędzamy pieniądze. Po drugie, skorzysta na tym przede wszystkim pacjent. Sprzęt ten jest także niesamowitą bazą dydaktyczno-naukową – powiedział Robert Krawczyk.

Obecny na uroczystości Rektor prof. Marek Krawczyk podkreślił, jak ważne znaczenie dla roz-

woju każdego szpitala jest sprawne wykorzystanie możliwości unijnych dotacji. Przypomniał zdanie minister Ewy Kopacz, wygłoszone podczas otwarcia lądowiska przy Szpitalu na Banacha o tym, że pieniądze unijne są do wzięcia tylko pod warunkiem, że znajdą się kompetentne osoby, które będą umiały o te środki zabiegać. – Mamy dziś kolejny przykład, że Pan Dyrektor Krawczyk i doktor Brzewski potrafili skutecznie zadziałać. Urządzenia będą służyły przede wszystkim dla lepszej diagnostyki chorych dzieci. My, jako lekarze, będziemy mogli lepiej rozpoznawać schorzenia, a przez to otworzy się lepsza możliwość prowadzenia terapii. Dla Uczelni jest też bardzo ważne, aby nowa aparatura służyła dydaktyce – powiedział prof. Marek Krawczyk. Z kolei prof. Urszula Demkow – Kierownik Zakładu Diagnostyki Laboratoryjnej i Immunologii Klinicznej Wieku Rozwojowego – podziękowała mgr Barbarze Gałązce oraz byłej Kierownik Zakładu prof. Marii Wąsik

Powody do szczęścia miała także prof. Urszula Demkow – Kierownik zmodernizowanego Zakładu Diagnostyki Laboratoryjnej i Immunologii Klinicznej Wieku Rozwojowego

za pomoc i poświęcenie przy ubieganiu się o dotację na modernizację.

Cezary Ksel
Redakcja „MDW”

IV Ogólnopolska Konferencja „Profilaktyka krzywdzenia małych dzieci”

17 czerwca 2011 roku w Centrum Dydaktycznym Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego odbyła się IV Ogólnopolska Konferencja „Profilaktyka krzywdzenia małych dzieci” organizowana przez Fundację Dzieci Niczyje oraz Warszawski Uniwersytet Medyczny.

Tegoroczna edycja miała szczególny charakter, obchodzono nie tylko 20-lecie istnienia fundacji, ale także wręczano po raz pierwszy nagrodę im. Aliny Margolis-Edelman za pracę na rzecz ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

Konferencję zorganizowano w ramach programu „Dobry Rodzic – Dobry Start” Fundacji Dzieci Niczyje. Patronatem honorowym wydarzenie objęli: Minister Pracy i Polityki Społecznej, Minister Zdrowia, Polskie Towarzystwo Pediatryczne Oddział

Warszawski oraz Polskie Towarzystwo Medycyny Rodzinnej. Wśród członków komitetu naukowego znaleźli się m.in. prof. Maria Katarzyna Borszewska-Kornacka, dr Elżbieta Buczkowska, prof. Anna Dobrzańska, dr hab. Teresa Jackowska, dr Maria Kolankiewicz, dr Irena Kornatowska, prof. Andrzej Marciński, dr Aneta Nitsch-Osuch, prof. Andrzej Steciwo, prof. Janusz Ślusarczyk, dr Monika Sajkowska, dr Magdalena Stawicka.

Konferencję otworzył Zastępca Prezydenta m.st. War-

szawy – Włodzimierz Paszyński, który podziękował za gościnną i rodzinną atmosferę imprezy. – Myślę, że wszystkim gościom, krajowym i zagranicznym, ta atmosfera się udzieliła. Z ludzi, którzy tworzą tę fundację emanuje szczególne ciepło zabarwione mądrością – powiedział Włodzimierz Paszyński. Prezes Fundacji Dzieci Niczyje – dr Irena Kornatowska – podkreślała znaczący charakter edukacyjny wydarzenia. Z kolei mgr Iwona Bruśk z Zakładu Zdrowia Publicznego Warszaw-

skiego Uniwersytetu Medycznego wskazywała na istotne znaczenie, jakie ma przekazywanie problematyki profilaktyki krzywdzenia małych dzieci profesjonalistom medycznym oraz przyszłym profesjonalistom, obecnie studentom. – To dla mnie duża radość, że możemy Państwa gościć po raz drugi na naszej Uczelni, i mam nadzieję, że nie ostatni – powiedziała Iwona Bruśk.

Wykład inauguracyjny zaprezentował prof. Kai von Klitzing – profesor psychiatrii dzieci i młodzieży z Uniwersytetu w Lipsku („Zdrowie psychiczne małych dzieci w zmieniającym się świecie – od teorii rozwoju do praktyki terapeutycznej”). Następnie odbyła się sesja plenarna z panelem dyskusyjnym zatytułowana „System wsparcia dla rodziców małych dzieci w Polsce – standardy, wyzwania, możliwości”. Na sesjach równoległych poruszano takie tematy jak: „Wybrane wyzwania w opiece nad małym dzieckiem”, „Medyczne aspekty opieki nad małym dzieckiem i rodziną”, „Jak skutecznie przygotować i realizować programy profilaktyczne skierowane do rodziców małych dzieci – prezentacja dobrych praktyk z zagranicy”.

Jednak najważniejszą częścią konferencji było przyznanie po raz pierwszy nagrody im. Aliny Margolis-Edelman. Została ona ustanowiona przez Fundację Dzieci Niczyje oraz Fundację Zeszytów Literackich dla osób zasłużonych w działalności na rzecz pomocy dzieciom krzywdzonym. Laureatami nagrody zostali: Jolanta Paruszkiewicz oraz Ryszard Izdebski. Jolanta Paruszkiewicz jest pediatrą i psychiatrą dziecięcym, ordynatorem Oddziału Psychiatrii Dziecięcej Szpitala w Józefowie. Współpracuje także z Biurem Rzecznika Praw Obywatelskich

Laureaci pierwszej edycji nagrody im. Aliny Margolis-Edelman: Jolanta Paruszkiewicz (pierwsza z prawej) oraz Ryszard Izdebski (w środku)

Nagroda im. Aliny Margolis-Edelman przyznawana będzie osobom, które w nieprzeciętny sposób zasłużyły się w działalności na rzecz krzywdzonych dzieci

i z Helsińską Fundacją Praw Człowieka (w zakresie praw pacjenta i praw dziecka). Ponadto pełni funkcję starszego asystenta w Mazowieckim Centrum Neuropsychiatrycznej Opieki Zdrowotnej dla Dzieci i Młodzieży. Ryszard Izdebski to pedagog, psycholog kliniczny, psychoterapeuta. Jest dyrektorem Krakowskiego Instytutu Psychoterapii Stowarzyszenia SIEMACHA oraz dyrektorem zarządu Krakowskiej Fundacji Rozwoju Psychoterapii, a także

kierownikiem Zespołu ds. Dymowej Hospitalizacji Psychiatrycznej dla Dzieci i Młodzieży Kliniki Psychiatrii Dzieci i Młodzieży Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego. Jest też członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Krakowie. Prowadzi psychoterapię grupową w stowarzyszeniu „Dzieci Holocaustu” w Polsce.

Cezary Ksel
Redakcja „MDW”

XIII Warszawskie Dni Kardiologii Akademickiej

W dniach 9-10 czerwca odbyły się
Warszawskie Dni Kardiologii Akademickiej.
Głównym organizatorem konferencji była
I Katedra i Klinika Kardiologii I Wydziału Lekarskiego WUM,
a honorowy patronat nad wydarzeniem objął
JM Rektor – prof. Marek Krawczyk.

W merytoryczne przygotowanie licznych sesji dydaktycznych, oprócz I Katedry i Kliniki Kardiologii, zaangażowane były także inne jednostki Uczelni m.in.: Katedra i Klinika Kardiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Chorób Wewnętrznych, III Klinika Chorób Wewnętrznych i Kardiologii, Katedra i Zakład Farmakologii Doświadczalnej i Klinicznej, Katedra i Zakład Farmakodynamiki, a także pozauczelniane jednostki warszawskie: II Klinika Choroby Wieńcowej, Instytut Kardiologii w Warszawie-Aninie, Oddział Warszawski Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego, Polskie Towarzystwo Farmakologii Klinicznej i Terapii oraz Komisja Kardiologii Komitetu Patofizjologii Klinicznej PAN. Tradycyjnie, w przygotowaniu konferencji udział wzięli studenci zrzeszeni w kołach naukowych o profilu kardiologicznym. Współorganizatorem konferencji była Fundacja Rozwoju Medycyny „Człowiek—Człowiekowi”.

Po uroczystym otwarciu konferencji, uczestnicy wzięli udział w sesjach warsztatowych z zakresu echokardiografii, elektrokardiografii i ergospirometrii, w czasie których korzystali z praktycznych doświadczeń z zakresu diagnostyki serca i układu sercowo-naczyniowego.

Część popołudniową pierwszego dnia konferencji wypełniły trzy sesje dydaktyczne. W czasie pierwszej sesji rozważano zagadnienia związane z geriatrią. Sesja druga poświęcona była nowościom w farmakoterapii kardiologicznej. Ostatnią wypełniły zagadnienia związane z farmakologiczną modyfikacją wybranych czynników ryzyka: insulinooporności, czy pobudzenia układu współczulnego.

W Sali wykładowej Centrum Kongresowego miały miejsce dwie Sesje Farmakologiczne. Pierwszą z nich poświęcono postępowi w farmakologii. Następnie, po Walnym Zgromadzeniu Polskiego Towarzystwa Farmakologii Klinicznej i Terapii, rozpoczęła się druga Sesja Farmakologiczna – Farmakologia Ogólna, w czasie której dyskutowano m.in. o: rejestracji innowacyjnych produktów leczniczych i ich odpowiedników w procedurach europejskich, czy leczeniu stwardnienia rozsianego.

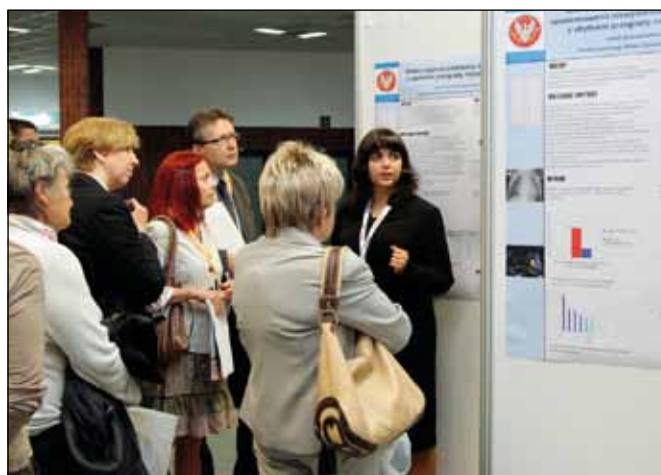

Prof. Hanna Szwed oraz prof. Grzegorz Opolski podczas konferencji prasowej

W drugim dniu konferencji odbyła się sesja plakatowa prac oryginalnych. Jury w składzie: prof. Bożena Tarchalska-Kryńska (przewodnicząca), prof. Waldemar Karnafel, prof. Beata Wożakowska-Kapłon, dr Rafał Dąbrowski, dr Wiesława B. Duda-Król przyznało cztery równorzędne nagrody i cztery wyróżnienia.

Nagrody otrzymali:

- Jacek Skiendzielewski, Bożena Werner za „Ocenę stężenia endoteliny-1 u niemowląt z ubytkiem przegrody międzykomorowej”,
- Mateusz Moskał, Maria Pękała, Katarzyna Popielarska, Paweł Sobieraj, Wiesława B. Duda-Król za „Skalę FINDRISC jako powszechne narzędzie do oceny ryzyka cukrzycy typu 2”,
- Barbara Sosnowska-Pasiarska, Iwona Gorczyca-Michta, Beata Wożakowska-Kapłon za „Zawał serca u dwóch mężczyzn jako manifestacja aktywacji układu krzepnięcia w przebiegu zaostrzenia choroby zapalnej jelit”,
- Dominika Grabowska, Pamela Grądzka, Magdalena Kozłowska, Marek Kiliszek, Maria Franaszczyk, Rafał Płoski, Grzegorz Opolski za „Związek polimorfizmu na chromosomie 9p21 z chorobą wieńcową u pacjentów z ostrym zespołem wieńcowym”.

Dużym zainteresowaniem uczestników wydarzenia cieszyła się sesja plakatowa

Wyróżnione prace:

- „Czy dieta szpitalna może wspomagać leczenie chorych na oddziałach kardiologii i nadciśnienia tętniczego?” – Ewa Ehmke vel Emczyńska, Leszek Wronka, Beata Sińska, Zdzisław Wójcik,

- „Identyfikacja czynników ryzyka wystąpienia stawu Charcota u pacjentów z cukrzycą” – Beata Mrozikiewicz-Rakowska, Przemysław Krasnodębski, Magdalena Zemlak, Katarzyna Pogodzińska, Piotr Nehring, Aleksandra Rumianowska, Waldemar Karnafel,

- „Nagłe zatrzymanie krążenia u 15-letniej dziewczynki. Czy można było tego uniknąć? Opis przypadku” – Maria Posadowska, Maria Miszczak-Knecht, Monika Brzezińska-Paszke, Katarzyna Pręgowska, Joanna Rękawek, Agnieszka Kaszuba, Katarzyna Witulska, Katarzyna Bieganowska,

- „Związek urodzeniowej masy ciała z ciśnieniem tętniczym i pomiarami antropometrycznymi u młodzieży gimnazjalnej i licealnej w wieku 15–17 lat” – Piotr Wieniawski, Bożena Werner.

Tego dnia odbyła się również konferencja prasowa Krajowego Zespołu Nadzoru Specjalistycznego w dziedzinie kardiologii pt. „Problemy opieki kardiologicznej w Polsce”, na której podsumowano spotkanie konsultantów z dnia poprzedniego.

W Auli Głównej Centrum Kongresowego miały miejsce kolejne sesje dydaktyczne. W sesji zatytułowanej: „Współczesna terapia zatorowości płucnej i zakrzepicy żyłnej” skupiono się m.in. na problemach leczenia ostrego okresu schorzenia, czy rodzajach i intensywności leczenia zatorowości. Piątą sesję dydaktyczną poświęcono w całości migotaniu przedsionków. W kolejnej sesji dokonano próby odpowiedzi na pytanie: co kardiolog – lekarz praktyk powinien wiedzieć o sercu u kobiet w ciąży, omówiono nadciśnienie i zatorowość płucną u kobiet w ciąży, a także zaprezentowano kilka przypadków

klinicznych kobiet w ciąży z problemami kardiologicznymi.

Na koniec drugiego dnia XIII Warszawskich Dni Kardiologii Akademickiej zebrano i podsumowano problemy współczesnej farmakoterapii zaburzeń lipidowych. Omówiono zatem główne grupy leków stosowanych w tych zaburzeniach: statynę, fibrat, ezetimib oraz kwasy omega-3.

Poza Centrum Kongresowym tradycyjnie odbyło się Spotkanie Krajowego Zespołu Nadzoru Specjalistycznego w dziedzinie kardiologii pod przewodnictwem prof. Grzegorza Opolskiego i Patronatem Honorowym Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych. Konsultanci wojewódzcy wraz z Konsultantem Krajowym prof. Grzegorzem Opolskim, Prezesem i Prezesem–Elektmem Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego: prof. Waldemarem Banasiakiem i prof. Janiną Stępińską dyskutowali nad najważniejszymi problemami kardiologii w Polsce. W trakcie spotkania wypracowano następujące wnioski:

1. Nakłady finansowe na kardiologię i prewencję chorób układu krążenia powinny odzwierciedlać epidemiologiczne znaczenie chorób sercowo-naczyniowych – najczęstszej przyczyny zgonu Polaków. Istnieje potrzeba określenia docelowego modelu opieki kardiologicznej w Polsce, a więc opracowania wieloletniej, realnej perspektywy rozwoju tej dziedziny, prowadzenia polityki zdrowotnej, zwłaszcza w zakresie profilaktyki chorób układu sercowo-naczyniowego. Program taki – analogicznie do programu onkologicznego – powinien mieć charakter ogólnopolski i zapewnione wieloletnie finansowanie,

2. Aktualna liczba ośrodków kardiologii inwazyjnej prowadzących 24-godzinny dyżur jest wystarczająca. Potrzebne jest opracowanie mechanizmów oceny jakości wykonywania procedur, zwłaszcza w zakresie kardiologii inwazyjnej i elektroterapii, a także wdrożenia ujednoliconego systemu referencyjności poszczególnych oddziałów kardiologicznych w całej Polsce. Projekt takiego systemu został opracowany i przedstawiany wielokrotnie przez polskie gremia kardiologiczne,

3. Ważna jest poprawa dostępności i jakości ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych z zakresu kardiologii. Należy zwiększyć liczbę świadczeń ambulatoryjnych zakontraktowanych przez NFZ, a zwłaszcza ich wycenę. Wskazane jest podniesienie rangi rehabilitacji kardiologicznej, opieki nad pacjentem z niewydolnością serca oraz ułatwienie dostępu do nowoczesnej diagnostyki obrazowej (echokardiografia, tomografia komputerowa, rezonans magnetyczny). Zespół postuluje wprowadzenie

systemu zadaniowego opieki ambulatoryjnej, referencyjności ośrodków oraz ściślejszej współpracy z lekarzami POZ. Zasadne wydaje się rozszerzenie i rozpowszechnienie metod telemedycyny. Efektem takich działań powinno być zmniejszenie liczby hospitalizacji i zmniejszenie ogólnych kosztów,

4. Istnieje potrzeba upraktycznienia i urealnienia programu specjalizacji z kardiologii, w tym możliwości wykonania do jednej trzeciej z całkowitej liczby procedur przy zastosowaniu urządzeń symulujących. Dotyczy to zwłaszcza szkolenia specjali-

stycznego w segmentach szczególnie potrzebnych: szkoleń kardiologów interwencyjnych i elektrofizjologów. Konieczne jest również ujednoczenie zasad zdobywania „umiejętności”, jak też honorowania w nowych rozporządzeniach dotyczących umiejętności, dotychczasowych systemów akredytacji specjalistów, ukształtowanych od lat w PTK.

Biuro Informacji i Promocji

Źródło: www.wum.edu.pl
materiały prasowe z konferencji

Wystawa „Maria Skłodowska-Curie – życie i praca”

Od 15 czerwca do 31 lipca w holu Centrum Dydaktycznego można oglądać wystawę poświęconą naszej wybitnej noblistce. Ekspozycja „Maria Skłodowska-Curie – życie i praca” powstała z okazji 100-lecia przyznania uczzonej Nagrody Nobla z dziedziny chemii.

Wystawa pierwotnie przygotowana została przez paryskie Muzeum Curie, w Warszawie możemy się z nią zapoznać dzięki staraniom Studium Medycyny Molekularnej oraz Ambasady Republiki Francuskiej. Otwarcia wystawy dokonała prof. Bożena Kamińska-Kaczmarek ze Studium Medycyny Molekularnej, która przypomniała historię powstania ekspozycji. Rektor prof. Marek Krawczyk podkreślił wybitny wkład Marii Skłodowskiej-Curie w rozwój nauki. Na uroczystości pojawili się także Prorektorzy – prof. Marek Kulus, prof. Sławomir Majewski, oraz Dziekani – prof. Mirosław Wielgoś, prof. Zbigniew Gaciong. Wśród zaproszonych gości znalazł się także przedstawiciel Ambasady Republiki Francji – Nicolas Frichot-Manoury.

Całość wystawy składa się z 12 plansz podzielonych na cztery okresy: „Warszawa – Paryż (1867-1895)”; „Wspólne dzieło (1895-1906)”; „Zmagania i sukcesy (1906-1918)” oraz „Międzynarodowe uznanie (1918-1934)”. Każdy z okresów opatrzony jest cytatem, spełniającym funkcję motto, wprowadzenia. Wśród nich znajdziemy m.in. fragment listu Pierre’a Curie do Marii z 1894 roku: „*Byłaby to jednak rzecz piękna, w którą nie ośmielam się wierzyć: spędzić życie jedno przy drugim, zahipnotyzowani naszymi marzeniami; twoim marzeniem patriotycznym, naszym marzeniem humanitarnym i naszym marzeniem naukowym*”.

Cezary Ksel
Redakcja „MDW”

Rektor prof. Marek Krawczyk oraz prof. Bożena Kamińska-Kaczmarek otworzyli wystawę o życiu i dokonaniach noblistki

Otwarcie wystawy związane jest z obchodami Roku Marii Skłodowskiej-Curie i Międzynarodowego Roku Chemii

II Warszawski Piknik Archiwalny z udziałem Archiwum WUM

W sobotę 11 czerwca 2011 roku odbył się II Warszawski Piknik Archiwalny w Pałacu Staszica na Krakowskim Przedmieściu.

XVI Międzynarodowy Kongres Archiwów obradujący w 2008 r. w Kuala Lumpur ustalił, że 9 czerwca każdego roku obchodzony będzie Międzynarodowy Dzień Archiwów.

Z tej okazji w Warszawie co-rocennie organizowany jest Piknik Archiwalny. Po ubiegłorocznej inauguracji, impreza zyskała duże zainteresowanie oraz sympatię.

W czasie tegorocznego pikniku odwiedzającym zapewniono wrażenia historyczno-naukowe, takie jak: wystawy, pokazy, prelekcje, a także projekcje filmowe. Jednakże był również czas na wiele chwil relaksu i odprężenia. W artystycznej atmosferze, przy dźwiękach muzyki, wszyscy uczestnicy Pikniku Archiwalnego mogli degustować domowe specjały oraz przysmaki kuchni regionalnej.

Swoje zbiory archiwa prezentowały we wnętrzach Pałacu Staszica, jak również na dziedzińcu Polskiej Akademii Nauk.

Zaprezentowano ekspozycje (często autentyczne) pochodzące z zasobu wielu znanych archiwów, instytucji, które wyraziły zgodę na zaprezentowanie swoich skarbów. Przede wszystkim: Archiwum Polskiej Akademii Nauk – m.in. wystawa „Kobiety w nauce. Maria Curie-Skłodowska (1867-1934)”; Archiwum Szkoły Głównej Handlowej – wystawa „Dokumenty byłych studentów i pracowników SGH: Bolesława Miklaszewskiego, Stefana Starzyńskiego i Andrzeja Bobkowskiego”; Archiwum Głównego Akt Dawnych – wystawa „Dawne pieczęcie w zbiorach AGAD” wzbogacona pokazem multimedialnym pie-

Wejście główne Pałacu Staszica

Kierownik Archiwum WUM – Jakub Paprotny (z lewej) rozmawia z Panią Ewą Suchmiel (z prawej) – Prezesem Oddziału Warszawskiego Stowarzyszenia Archiwistów Polskich

częci; Archiwum Kompozytorów Polskiej Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie – m.in. wystawa „Karol Szymanowski 1882-1937”; Archiwum Prezydenta RP – m.in. prezentacja korespondencji Jana Pawła II z władzami PRL i RP; Archiwum Państwowego m.st. Warszawy – m.in. wystawa „Zakočaj

się w Warszawie, jak syrenka. Osiem wieków warszawskiej syrenki”; Archiwum Muzeum Narodowego – m.in. wystawa „Cymelia Archiwum Muzeum Narodowego w Warszawie”; Archiwum Urzędu m.st. Warszawy – wystawa „Inwestycje i wydatki m.st. Warszawy 1918-1939; Archiwum Polskiego

Kierownik Archiwum WUM – Jakub Paprotny – podczas prezentacji Archiwum oraz prezentacji multimedialnej „Poczet Rektorów” (w Sali Lustrzanej Pałacu Staszica)

Stanowisko Archiwum WUM, na którym prezentowany był film „WUM – Ludziom i Ojczyźnie – 200 lat nauczania medycyny w Warszawie”

Radia – m.in. blok filmowy zawierający „Archiwum Polskiego Radia”, „85 lat Polskiego Radia”, „Tu Polskie Radio Warszawa wrzesień 1939”; Archiwum Muzeum Powstania Warszawskiego; Archiwum Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego – projekcja filmu „Warszawski Uniwersytet Medyczny – Ludziom i Ojczyźnie – 200 lat nauczania medycyny w Warszawie”, a dodatkowo prezentacja zasobów Archiwum i prezentacja multimedialna „Poczet Rektorów”.

Głównymi organizatorami II Warszawskiego Pikniku Archi-

walnego były Polska Akademia Nauk Archiwum w Warszawie oraz Polskie Towarzystwo Archiwalne. Patronat medialny nad imprezą objął Program 1 Polskiego Radia.

Bardzo serdecznie dziękuję za wyrażenie zgody na udział Archiwum WUM w II WPA – Pani Kanclerz mgr Małgorzacie Koźłowskiej.

Za pomoc w przygotowaniach udziału Archiwum WUM w pikniku: Kierownikowi Działu Fotomedycznego – Panu Ireneuszowi Rudnickiemu oraz pracownikom Archiwum – Pani Marii Men-

trak, Pani Beacie Jankowskiej-Piętka; Kierownikowi Kancelarii – Pani mgr Edycie Byszewskiej; Pracownikom Biura Informacji i Promocji; Pani dr hab. Izabeli Strużyckiej – Przewodniczącej Senackiej Komisji ds. Informacji Naukowej i Wydawnictw WUM.

mgr Jakub Paprotny
Kierownik Archiwum WUM

Z Senatu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego 30 maja 2011 roku

1. Warszawski Uniwersytet Medyczny „Uczelnią walczącą z plagiatami”.

Prof. dr hab. Marek Kulus – Prorektor ds. Dydaktyczno-Wychowawczych poinformował, że w dniu 11 maja br. odbyła się uroczysta gala, podczas której War-

sawski Uniwersytet Medyczny otrzymał Certyfikat „Uczelnią walczącą z plagiatami”.

Organizatorem uroczystości była Fundacja im. A-J Fresnela, Plagiat.pl. Sp. z o.o.

Firma Plagiat od czterech lat przyznaje certyfikaty uczelniom i wydziałom, które w szczególny

sposób troszczą się o jakość programów edukacyjnych i dążą do wyeliminowania z grona swoich studentów osób popełniających plagiaty prac licencjackich i magisterskich.

Prof. dr hab. Marek Kulus przekazał na ręce JM Rektora uzyskany przez Uczelnię Certy-

fikat wraz pamiątkową kryształową statuetką.

2. Nominacje, gratulacje.

JM Rektor złożył gratulacje oraz wręczył Panu dr. hab. Dariuszowi Szukiewiczowi akt powołania na stanowisko Kierownika Katedry i Zakładu Patologii Ogólnej i Doświadczalnej II Wydziału Lekarskiego.

Następnie JM Rektor złożył gratulacje:

Pani Małgorzacie Wańczyk – studentce IV roku kierunku farmacji Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego z okazji otrzymania w tegorocznej edycji konkursu „Dziewczyny przyszłości” nagrody specjalnej za pracę naukową w zakresie prowadzenia badań zmierzających do większej skuteczności terapii fotodynamicznej nowotworów oraz szczególnie zaangażowanie w pracę społeczną;

Panu Bartłomiejowi Górskiemu – stażystce z Oddziału Stomatologicznego I Wydziału Lekarskiego – laureatowi Ogólnopolskiego Konkursu Studentów Stomatologii „Złoty Reamer 2010-2011”, którego organizatorami są Dziekan Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie, Zakład Stomatologii Zachowawczej Przedklinicznej i Endodoncji Przedklinicznej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie oraz Redakcja „Magazyn Stomatologiczny”.

3. Opinia Senatu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego dotycząca Pana prof. dr. hab. Hansa Joachima Meyera, kandydata do nadania tytułu Doktora Honoris Causa Uniwersytetu Jagiellońskiego.

JM Rektor przedstawił sylwetkę prof. dr. hab. Hansa Joachima Meyera, wybitnego niemieckiego

specjalisty z dziedziny transplantologii, Kierownika Kliniki Ogólnej, Onkologicznej i Przewodu Pokarmowego w Solingen Uniwersytetu w Kolonii, kandydata do nadania tytułu Doktora Honoris Causa Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

Profesor Hans Joachim Meyer jest aktywnym członkiem zespołów redakcyjnych impactowanych czasopism medycznych a także koordynatorem niemieckich i międzynarodowych badań klinicznych, m.in. międzynarodowego trialu dotyczącego wielonaczyniowego leczenia nowotworów złośliwych górnego odcinka przewodu pokarmowego. Jest również autorem wielu artykułów w czasopismach medycznych oraz autorem i współautorem podręczników medycznych. Aktywnie działa jako członek wielu grup naukowych w Niemczech. Profesor Hans Meyer otrzymał honorowe członkostwo Towarzystwa Chirurgów Polskich oraz został odznaczony *Medalem im. Ludwika Rydygiera*. Uniwersytet Jagielloński uhonorował go również *Medalem Plus Ratio Quam Vis*.

Senat Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego pozytywnie zaopiniował kandydaturę Pana prof. dr. hab. Hansa Joachima Meyera do nadania przez krakowski Uniwersytet tytułu Doktora Honoris Causa.

4. Regulamin Samorządu Studentów Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

Senat pozytywnie zaopiniował Regulamin Samorządu Studentów, stwierdzając jego zgodność z ustawą i Statutem Uczelni.

5. Zmiany w Statutach Szpitali Klinicznych.

Z uwagi na nowe zapisy w ustawie o finansach publicznych oraz ustawie o rachunkowości, w Sta-

tutach wszystkich Szpitali Klinicznych, dla których Warszawski Uniwersytet Medyczny jest organem założycielskim, należy wprowadzić odpowiednie zmiany.

Senat pozytywnie zaopiniował wprowadzenie zmian do Statutów Szpitali Klinicznych w celu ich dostosowania do obowiązujących przepisów prawnych.

6. Sprawozdanie z działalności Senackiej Komisji ds. Lecznictwa i Współpracy z Regionem za rok 2010.

Senat zatwierdził Sprawozdanie z działalności Senackiej Komisji ds. Lecznictwa i Współpracy z Regionem za rok 2010.

7. Sprawozdanie z działalności Senackiej Komisji ds. Finansów za rok 2010.

Senat zatwierdził Sprawozdanie z działalności Senackiej Komisji ds. Finansów za 2010 rok.

8. Utworzenie Muzeum Historii Medycyny Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

Prof. dr hab. Anna Kamińska – Prorektor ds. Kadr przedstawiła ideę utworzenia w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym Muzeum Historii Medycyny, jako jednostki ogólnouczelnianej. Przedstawiła również projekt regulaminu działania tej jednostki. Bezpośredni nadzór nad Muzeum powierzony zostanie Rektorowi. Muzeum prowadzić będzie działalność naukową, edukacyjną i kulturalną w zakresie gromadzenia, przechowywania, konserwacji i udostępniania zbiorów muzealnych związanych z historią medycyny, w szczególności historią i tradycjami Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego oraz historią nauki, kultury i sztuki.

Senat pozytywnie zaopiniował utworzenie Muzeum Historii Me-

dycyny Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

8. Zmiany w Statucie Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

W związku z propozycją dotyczącą utworzenia w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym Muzeum Historii Medycyny, jako jednostki ogólnouczelnianej, niezbędne jest dokonanie odpowiednich zmian w Statucie Uczelni. Zmiany, o których mowa dotyczą zapisów w Dziale II Statutu „Organizacja Uczelni” oraz w załączniku nr 12 do Statutu „Zasady i tryb przeprowadzania konkursów na stanowiska mianowanych nauczycieli akademickich, kierowników jednostek organizacyjnych Uczelni oraz ordynatorów – kierowników klinik i ordynatorów – kierowników oddziałów klinicznych”. Senat uchwalił proponowane zmiany w Statucie Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

10. Sprawy I Wydziału Lekarskiego.

Senat pozytywnie zaopiniował:

- 1) powołanie prof. nadzw. dr. hab. Marcina Wojnara na stanowisko Ordynatora-Kierownika Katedry i Kliniki Psychiatrycznej;
- 2) powołanie dr. hab. Beaty Pyrżak na stanowisko Ordynatora-Kierownika Katedry i Kliniki Pediatrii i Endokrynologii;
- 3) powołanie prof. dr. hab. Antoniego Krzeskiego na stanowisko Ordynatora-Kierownika Kliniki Otolaryngologii Oddziału Stomatologii;
- 4) powołanie dr. hab. Kazimierza Szopińskiego na stanowisko Kierownika Zakładu Radiologii Stomatologicznej i Szczękowo-Twarzowej;
- 5) mianowanie prof. dr. hab. Hanny Szajewskiej na stanowisko profesora zwyczajnego w Klinice Pediatrii;

6) przedłużenie zatrudnienia prof. dr. hab. Marii Borszewskiej-Kornackiej na stanowisku Ordynatora-Kierownika Kliniki Neonatologii i Intensywnej Terapii Noworodka – na okres 6 lat;

7) przedłużenie zatrudnienia prof. dr. hab. Magdaleny Durlik na stanowisku Ordynatora-Kierownika Kliniki Medycyny Transplantacyjnej i Nefrologii – na okres 6 lat;

8) przedłużenie zatrudnienia prof. dr. hab. Elżbiety Jodkowskiej na stanowisku Kierownika Zakładu Stomatologii Zachowawczej – na okres 3 lat;

9) przedłużenie zatrudnienia prof. nadzw. dr. hab. Dariusza Kęcika na stanowisku Ordynatora-Kierownika Katedry i Kliniki Okulistyki – na okres 6 lat;

10) przedłużenie zatrudnienia prof. dr. hab. Kazimierza Niemczyka na stanowisku Ordynatora-Kierownika Katedry i Kliniki Otolaryngologii – na okres 6 lat;

11) przedłużenie zatrudnienia prof. dr. hab. Roberta Rudowskiego na stanowisku Kierownika Zakładu Informatyki Medycznej i Telemedycyny – na okres 4 lat;

12) przedłużenie zatrudnienia prof. nadzw. dr. hab. Macieja Skórskiego na stanowisku Ordynatora-Kierownika Katedry i Kliniki Chirurgii Ogólnej i Chorób Klatki Piersiowej – na okres 6 lat;

13) przedłużenie zatrudnienia prof. nadzw. dr. hab. Leopolda Wagnera na stanowisku Kierownika Zakładu Propedeutyki i Profilaktyki Stomatologicznej – na okres 3 lat;

11. Sprawy II Wydziału Lekarskiego.

Senat pozytywnie zaopiniował:

- 1) odwołanie prof. nadzw. dr. hab. Marka Wichrowskiego ze stanowiska Kierownika Zakładu Bioetyki w związku z likwidacją tej jednostki;

2) odwołanie prof. dr. hab. Tomasza Pasierskiego ze stanowiska Kierownika Zakładu Humanistycznych Podstaw Medycyny w związku z likwidacją tej jednostki.

12. Sprawy finansowe.

Senat zatwierdził:

- 1) Sprawozdanie Finansowego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego za 2010 rok;
- 2) wykonanie Planu rzeczowo-finansowego za 2010 rok;
- 3) zmiany w Prowizorium Planu rzeczowo-finansowego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego na rok 2011, tj.:

- w załączniku nr 8 – „Zadania remontowe”;
- w załączniku nr 9 – „Fundusz inwestycji budowlanych”;
- w załączniku nr 11 – „Fundusz pomocy materialnej dla studentów i doktorantów”.

13. Omówienie najważniejszych spraw bieżących Uczelni.

JM poinformował o następujących sprawach:

- 1) w dniu 27 maja br. w Ministerstwie Zdrowia odbyło się spotkanie z Wiceministrem Andrzejem Włodarczykiem. Spotkanie poświęcone było przedstawieniu wizji rozwoju onkologii w regionie stołecznym, w tym w sprawie utworzenia ośrodka onkologicznego w naszej Uczelni. Z ramienia Ministerstwa Zdrowia w spotkaniu uczestniczyła Pani Anna Kamińska – Dyrektor Departamentu Polityki Zdrowotnej oraz Pani Katarzyna Chmielewska – p.o. Dyrektora Departamentu Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W rozmowach uczestniczył również prof. dr. hab. Maciej Krzakowski – Dyrektor Centrum Onkologii Instytutu im. Marii Skłodowskiej-Curie. Zgłoszono propozycję przejścia przez naszą Uczelnię niektórych jednostek

Centrum Onkologii, znajdujących się na ul. Wawelskiej. Uczelnia najbardziej zainteresowana jest jednostkami, które zajmują się radioterapią i chemioterapią.

2) W dzienniku „Rzeczpospolita” ukazał się krajowy ranking szkół wyższych. Wynika z niego, że na 150 krajowych uczelni biorących w nim udział,

Warszawski Uniwersytet Medyczny zajął 19 miejsce.

Z analizy rankingu wynika, że Uczelnia nasza najslabiej punktowana była w kategoriach: preferencja pracodawców, uznanie międzynarodowe oraz patenty i licencje.

Nowelizacja ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym wprowa-

dzi możliwość tworzenia spółek w celu komercjalizacji wyników badań naukowych.

W grupie uczelni o kierunkach medycznych Warszawski Uniwersytet Medyczny zajął 2 pozycję.

mgr Elwira Zielińska
Biuro Organizacyjne WUM

NOMINACJE PROFESORSKIE ŻYCIORYSY NOMINOWANYCH

21 stycznia 2011 roku Prezydent Bronisław Komorowski wręczył akty nominacyjne nowym profesorom. W gronie tym znalazło się również 3 pracowników Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego:

- *prof. dr hab. Ewa Bar-Andziak – Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych i Endokrynologii*
- *prof. dr hab. Maria Nowaczyk – Zakład Immunologii Klinicznej Instytutu Transplantologii*
- *prof. dr hab. Ewa Monika Barcz – I Klinika Położnictwa i Ginekologii*

Nominacja profesorska:

prof. dr hab.
Ewa Bar-Andziak

Profesor Ewa Bar-Andziak urodziła się w Warszawie 19 kwietnia 1940 roku. W roku 1962 otrzymała dyplom lekarza medycyny w Akademii Medycznej w Warszawie. Nominację profesorską z rąk Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej odebrała 21 stycznia 2011 roku.

Przebieg pracy zawodowej

Po kilku latach pracy w Pogotowiu Lekarskim i Państwowym Szpitalu Klinicznym nr 1 w roku 1968 lek. Ewa Bar-Andziak podjęła pracę w naszej Uczelni jako asystent, a następnie adiunkt w dawnej II Klinice Chorób Wewnętrznych, później Klinice Nadciśnienia Tętniczego i Chorób Naczyń.

Od roku 1991 pracowała jako adiunkt, profesor nadzwyczajny, kolejno Zastępca Kierownika, a następnie Kierownik Kliniki Chorób Wewnętrznych i Endokrynologii (do roku 2010).

Podczas pracy w wymienionych klinikach przez wiele poprzedzających lat pełniła funkcję ordynatora oddziału.

Pod kierunkiem prof. Włodzimierza Januszewicza uzyskała specjalizację z chorób wewnętrznych I i II stopnia, a następnie specjalizację z endokrynologii pod kierunkiem prof. Janusza Naumana.

Przebieg pracy naukowej

W pierwszych latach działalność naukowa dotyczyła patologii układu krążenia, nadciśnienia tętniczego pierwotnego i wtórnego – diagnostyki, patofizjologii i leczenia.

Na podkreślenie zasługuje czynny udział we wprowadzeniu nowoczesnych wówczas metod w diagnostyce i prognozowaniu nadciśnienia naczyniowo-nerkowego i nerkowego (rozdzielczych klirensów nerkowych i wskaźnika reninowego osocza krwi żyłnej nerkowej).

Następny etap badań to prace nad udziałem czynników hormonalnych w patogenezie nadciśnienia tętniczego. Tematem rozprawy doktorskiej była „Ocena zachowania się aktywności reninowej osocza oznaczanej metodą radioimmunologiczną u chorych z nadciśnieniem tętniczym i jednostronną miąższową chorobą nerki lub zwężeniem tętnicy ner-

kowej” (1976 rok). Wykazano w niej wartość oceny presyjnej czynności nerki niedokrwionej lub z uszkodzeniem mięszowym w prognozowaniu wpływu leczenia chirurgicznego na późniejszy przebieg nadciśnienia tętniczego.

Podczas przygotowywania pracy doktorskiej lek. Ewa Bar-Andziak wprowadziła z pomocą biochemików Kliniki radioimmunologiczną metodę oznaczania angiotensyny I i aktywności reninowej osocza, która znalazła później szerokie zastosowanie w badaniach nad patofizjologią i w diagnostyce nadciśnienia tętniczego.

W pracy habilitacyjnej „Dopamina w granicznym i utrwalonym nadciśnieniu tętniczym pierwotnym” (1990 rok) wykazała zmieniającą się rolę dopaminy w patofizjologii różnych okresów rozwoju nadciśnienia tętniczego pierwotnego, a także odmienną rolę dopaminy w regulacji sekrecji aldosteronu u osób zdrowych i z nadciśnieniem tętniczym. Promotorem pracy doktorskiej i opiekunem habilitacji był profesor Włodzimierz Januszewicz.

Późniejsze prace, zespołowe, realizowane w części w Klinice Chorób Wewnętrznych i Endokrynologii grupują się wokół zaburzeń czynności hormonalnej nadnerczy (guz chromochłonny, pierwotny hiperaldosteronizm), metod diagnozowania i leczenia tej grupy schorzeń.

W cyklu prac zespołowych Kliniki Chorób Wewnętrznych i Endokrynologii poświęconych tematyce tyreologicznej, w których brała udział, wykazano, że pewne cechy kliniczne i humoralne są pomocne w prognozowaniu dobrego wyniku farmakologicznego lub radioizotopowego leczenia u pacjentów z chorobą Gravesa-Basedowa.

Do wartościowych prof. Ewa Bar-Andziak zalicza cykl prac wielośrodkowych poświęconych analizie udziału czynników genetycznych w kształtowaniu zapadalności na autoimmunologiczną chorobę tarczycy, jej fenotypu; w tym także podatności na rozwój orbitopatii tarczycowej.

Prof. Ewa Bar-Andziak uczestniczyła w pracy zespołu kierowanego przez prof. J. Naumana, poświęconej opracowaniu analizy wpływu dawki promieniowania pochłoniętej po awarii w Czarnobylu na morfologiczne, humoralne i czynnościowe elementy oceny tarczycy. Wykazano wzrost zachorowań na raka tarczycy w województwie mazowieckim; nie wykazano jednoznacznego związku przyczynowego z napromienieniem.

Od blisko 20 lat prof. Ewa Bar-Andziak kieruje zespołem prowadzącym prace koordynowane przez Polską Komisję ds. Niedoboru Jodu. Badania terenowe w początku lat dziewięćdziesiątych ub. wieku wykazały niedobór jodu i endemię wola, prace powtórzone po wprowadzeniu obowiązkowego jodo-

wania soli wskazują na znaczną poprawę w zakresie zaopatrzenia w sól i likwidację endemii wola wśród dzieci szkolnych.

Tematem, którym aktywnie zajmuje się Pani Profesor, jest fizjologia i patologia gruczołu tarczowego u kobiet ciężarnych (w przygotowaniu praca doktorska opracowana w Klinice). Ze względu na kluczową rolę jodu dla rozwoju płodu, obecnie kontynuowane są badania nad zaopatrzeniem w jod tej grupy kobiet.

Prof. Ewa Bar-Andziak była kierownikiem zakończonych prac finansowanych: jednego grantu KBN, współwykonawcą jednego programu PBZ oraz kierownikiem czterech grantów promotorskich.

Była recenzentem 19 prac doktorskich, 2 prac habilitacyjnych.

Praca dydaktyczna

Dydaktyka studencka:

- ćwiczenia, wykłady, seminaria, egzaminy, zakres: choroby wewnętrzne i endokrynologia (grupy I Wydziału Lekarskiego i English Division);

- opracowanie wraz z zespołem Kliniki i redakcja 2. edycji skryptu dla studentów „Podstawy endokrynologii dla studentów medycyny”;

- szkolenie podyplomowe: prowadzenie specjalizacji z chorób wewnętrznych (zakończonych 18 – I stopnia i 8 – II stopnia), endokrynologii (4); szkolenie stażystów, wykłady, seminaria, kolokwia;

- szkolenie lekarzy w ramach kursów doskonalących i konferencji szkoleniowych Polskiego Towarzystwa Endokrynologicznego i Polskiego Towarzystwa Medycyny Rodzinnej.

Udział w komisjach egzaminacyjnych w ramach specjalizacji z chorób wewnętrznych i endokrynologii.

Osiągnięcia organizacyjne

Praca w Zarządach Krajowych Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego i Polskiego Towarzystwa Endokrynologicznego (nadal, trzecia kadencja).

Koordynacja badań nad niedoborem jodu i jego następstwami na terenie Mazowsza w latach 1992-1993, 1999-2000 i obecnie.

Koordynacja na terenie Kliniki III fazy badań kilku leków hipotensyjnych i hormonalnych.

Udział w organizacji 27. Zjazdu ETA w Warszawie w 2001 roku i międzynarodowego sympozjum poświęconego omówieniu następstw awarii w Czarnobylu.

Udział w przygotowaniu i prowadzeniu egzaminów specjalistycznych z chorób wewnętrznych i endokrynologii.

Prof. dr hab. Ewa Bar-Andziak pełni obowiązki konsultanta wojewódzkiego ds. endokrynologii od 2001 roku.

Nominacja profesorska:
prof. dr hab.
Maria Nowaczyk

Profesor Maria Nowaczyk jest absolwentką Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi studiowała mikrobiologię. W 1971 roku została zatrudniona jako asystent naukowo-techniczny w I Klinice Chorób Wewnętrznych naszej Uczelni, kierowanej przez prof. Tadeusza Orłowskiego, a w 1976 roku otrzymała stanowisko specjalisty biologa w Zakładzie Immunosupresji Doświadczalnej Instytutu Transplantologii. W 1985 roku, po obronie pracy doktorskiej, otrzymała stanowisko adiunkta.

W 1992 roku uzyskała stopień naukowy doktora habilitowanego nauk biologicznych w zakresie biologii-immunologii na podstawie uchwały Rady Naukowej Instytutu Immunologii i Terapii Doświadczalnej im. Ludwika Hirszfelda Polskiej Akademii Nauk we Wrocławiu, a w roku 2003 otrzymała nominację na stanowisko prof. nadzw. na Warszawskim Uniwersytecie Medycznym.

W latach 2002-2003 pełniła funkcję Wicedyrektora Instytutu Transplantologii.

W latach 1983-1988 była sekretarzem wieloosrodkowego projektu badawczego (10 MZ XIII) Ministerstwa Zdrowia, kierowanego przez prof. Tadeusza Orłowskiego. W 2000 roku została powołana przez Sekretarza Komitetu Badań Naukowych do składu Sekcji „Nauki Kliniczne Niezabiegowe” i uczestniczyła w jej pracach do 2005 roku.

W roku 2002 na mocy decyzji Dyrektora Mazowieckiego Centrum Zdrowia Publicznego w Warszawie została członkiem Komisji do przeprowadzania postępowania konkursowego – szkolenie specjalistyczne w dziedzinie Immunologii Klinicznej.

W 2007 roku uzyskała specjalizację w dziedzinie: laboratoryjna immunologia medyczna.

Zainteresowania naukowe prof. Marii Nowaczyk są związane z badaniami nad komórkowymi i molekularnymi mechanizmami odpowiedzi immunologicznej i możliwościami ich wykorzystania w diagnostyce i terapii oraz immunomodulacyjnym oddziaływaniem bakteriofagów.

Prace naukowe prof. Marii Nowaczyk związane z powyższymi zagadnieniami były prowadzone w ramach prac własnych na Warszawskim Uniwersytecie Medycznym, których była kierownikiem i obejmowały następujące tematy:

- „Ocena zależności ekspresji TNF-alfa, IFN-gamma, apoptozy limfocytów T i procesu odrzucania alloprzeszczepu narządowego”;
- „Apoptoza komórek układu odpornościowego a funkcja alloprzeszczepu narządowego”;
- „Integryny Beta-3 limfocytów i ich znaczenie w procesie odrzucania alloprzeszczepu nerkowego” oraz grantami Komitetu Badań Naukowych nt.:
 - „Badania nad immunosupresyjnym działaniem 2-CDA w skojarzeniu z cyklosporyną i FK-506”;
 - „Przewlekłe odrzucanie alloprzeszczepu nerkowego na poziomie cząsteczek adhezyjnych”;
 - „Immunomodulacyjne działanie statyn”.

Obecnie prof. Maria Nowaczyk jestem głównym wykonawcą wydzielonego zadania 4. projektu kluczowego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka pt. „Określenie oddziaływania fagów z preparatów terapeutycznych oraz ich białek na układ odpornościowy człowieka *in vitro* i *in vivo*”.

Prof. Maria Nowaczyk jest autorem i współautorem 49 prac naukowych opublikowanych przed habilitacją w czasopismach krajowych i zagranicznych, których Impact Factor wynosi 48,253 (punkty KBN/MNiSW = 433) oraz dwóch prac poglądowych.

Po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego jest autorem i współautorem 59 prac opublikowanych w czasopismach krajowych i zagranicznych, których łączny Impact Factor wynosi 23,534 (punkty KBN/MNiSW = 345). Cytowania prac opublikowanych wynoszą: 340.

Ponadto jest autorem dwóch prac poglądowych, współautorem dwóch opisów przypadków i pięciu rozdziałów w podręcznikach oraz współredaktorem dwóch podręczników.

Wyniki badań naukowych prof. Marii Nowaczyk były prezentowane w formie doniesień ustnych lub plakatowych 74 razy na krajowych zjazdach naukowych i 62 razy na zjazdach międzynarodowych.

Prof. Maria Nowaczyk jest laureatem Konkursu „Immuno” Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej. Otrzymała również Medal Jubileuszowy 100-lecia Szpitala Klinicznego Dzieciątka Jezus za zasługi dla Szpitala.

W roku 2005 została odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi.

Za osiągnięcia w pracy naukowej była dwukrotnie nagradzana przez Sekretarza Naukowego PAN. Ponadto otrzymała nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego i Techniki, Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej oraz Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki.

W latach 1991-2007 otrzymała nagrody naukowe zespołowe Rektora Akademii Medycznej w Warszawie.

Prof. Maria Nowaczyk czynnie uczestniczy w dydaktyce dla studentów naszej Uczelni. W latach 1995-2007 była opiekunem Studenckiego Koła Naukowego przy Zakładzie Immunologii Klinicznej oraz opiekunem wakacyjnych praktyk studenckich odbywanych w Zakładzie Immunologii Klinicznej Instytutu Transplantologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego dla studentów Oddziału Analityki Medycznej Wydziału Farmacji oraz dla studentów zagranicznych.

Jest członkiem Rad Pedagogicznych dla studentów IV roku I i II Wydziału Lekarskiego oraz dla studentów IV i VI roku II Wydziału Lekarskiego z 4-letnim i 6-letnim Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim.

Została powołana przez Rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego do pełnienia funkcji Przewodniczącej Rady Pedagogicznej dla studentów IV roku I Wydziału Lekarskiego, jest też członkiem Senackiej Komisji ds. Dydaktyki w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym.

Za działalność dydaktyczną w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym otrzymała nagrody indywidualną i zespołową Rektora Akademii Medycznej w Warszawie.

Bierze udział w kształceniu podyplomowym, prowadząc wykłady dla lekarzy na kursach do Specjalizacji z Transplantologii Klinicznej.

Koordynuje immunologiczne badania diagnostyczne obejmujące dobór immunologiczny dawców i biorców alloprzeszczepów narządowych metodami serologicznymi i genetycznymi dla potrzeb Szpitala Klinicznego Dzieciątka Jezus-Centrum Leczenia Obrażeń w Warszawie oraz dla innych ośrodków transplantacyjnych w Polsce.

Ponadto nadzoruje prace osób zatrudnionych w pracowni zgodności tkankowej Zakładu Immunologii Klinicznej, która zajmuje się monitorowaniem immunologicznym chorych zgłoszonych do Krajowej Listy Osób Oczekujących na Przeszczepienie w Centrum Organizacyjno-Koordynacyjnym ds. Transplantacji „Poltransplant” w Warszawie.

Prof. Maria Nowaczyk nadzorowała prace związane z procedurami przeprowadzenia Zakładu Immunologii Klinicznej do akredytacji wg normy ISO/IEC 17025:2005 wydanie – 2, Nr 02/2006 w zakresie biologii medycznej wymagane do jego akredytacji w Polskim Centrum Akredytacyjnym.

W latach 1991-2011 prof. Maria Nowaczyk pełniła lub pełni funkcje: skarbnika, Wiceprzewodniczącego Towarzystwa Naukowego, członka Zarządu, członka Komisji Rewizyjnej oraz Komisji ds. Etyki w następujących towarzystwach naukowych:

- Polskie Towarzystwo Transplantacyjne,
- Polskie Towarzystwo Immunologii Doświadczalnej i Klinicznej,
- Oddział Warszawski Polskiego Towarzystwa Immunologii Doświadczalnej i Klinicznej,
- Polskie Towarzystwo Immunogenetyczne.

Jest członkiem Komitetu Redakcyjnego „Postępy Higieny i Medycyny Doświadczalnej”.

W dniu 21 stycznia 2011 roku odebrała z rąk Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego nominację profesorską.

Nominacja profesorska:

prof. dr hab.
Ewa Monika Barcz

Profesor Ewa Barcz urodziła się w Sztumie 13 czerwca 1968 roku. W roku 1993 otrzymała dyplom lekarza medycyny w I Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Warszawie. Nominację profesorską z rąk Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej odebrała 21 stycznia 2011 roku.

Przebieg pracy zawodowej

W pierwszych latach po ukończeniu studiów pracowała w Zakładzie Immunologii Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie, na stanowisku asystenta naukowego. Jednocześnie podjęła pracę w I Klinice Położnictwa i Ginekologii w Warszawie, początkowo jako asystent Szpitala Klinicznego Dzieciątka Jezus, a następnie od 1998 roku jako asy-

stent oraz adiunkt w Akademii Medycznej i Warszawskim Uniwersytecie Medycznym.

Pod kierunkiem prof. Longina Marianowskiego uzyskała specjalizacje I i II stopnia z zakresu położnictwa i ginekologii odpowiednio w latach 1997 i 2001.

Przebieg pracy naukowej

Główny nurt prowadzonej działalności naukowej skupia się na zagadnieniach dotyczących immunologii rozrodczości oraz immunomodulacji w fizjologii i patologii człowieka.

W okresie pracy w Zakładzie Immunologii Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc prowadziła badania dotyczące immunotropowego efektu różnych związków pochodzenia roślinnego. Działalność ta zaowocowała szeregiem publikacji dotyczących aktywności związków polifenolowych, niektórych antybiotyków oraz niesterydowych leków przeciwzapalnych na parametry immunologiczne oceniane zarówno w układach doświadczalnych *in vitro* jak i *in vivo*. Działalność badawcza została nagrodzona w roku 1995 Wyróżnieniem Honorowym przez Rektora Akademii Medycznej w Warszawie.

W kolejnych latach działalności naukowej, prowadzonej w I Katedrze i Klinice Położnictwa i Ginekologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, skupiała się na zagadnieniach dotyczących immunologii rozrodu. W obszarze zainteresowań prof. Barcz pojawiły się badania dotyczące między innymi wpływu farmakoterapii prowadzonej podczas ciąży na parametry immunologiczne potomstwa. W ramach grantu KBN prowadzone były powyższe rozważania w odniesieniu do beta-mimetyków oraz różnych grup antybiotyków.

Wyniki badań dotyczących powyższych zagadnień opublikowane zostały w formie prac oryginalnych w czasopismach objętych listą filadelfijską oraz nagrodzone Nagrodą Zespołową II stopnia przez Rektora Akademii Medycznej w Warszawie, w roku 2000.

Przez cały okres działalności naukowej, głównym tematem zainteresowań prof. Barcz było zjawisko angiogenezy w zakresie patofizjologii człowieka. Poszukiwanie modulatorów zjawiska neowaskularyzacji stało się punktem wyjścia do badań nad efektem angiogenym niektórych antybiotyków, niesterydowych leków przeciwzapalnych oraz związków pochodzenia roślinnego. Wyniki tych badań przedstawione zostały w formie prac oryginalnych, publikowanych w czasopismach zagranicznych, krajowych oraz zaprezentowane na wielu sympozjach i konferencjach. W latach 1996-1998 prof. Barcz była jednym z wykonawców grantu KBN, w ramach któ-

rego podjęła badania nad aktywnością angiogeną wysięków otrzewnowych, pochodzących od chorych na raka jajnika oraz nad poszukiwaniem modulatorów tego procesu. Wyniki tych badań stały się podstawą do przeprowadzenia rozprawy doktorskiej pt. „Badania mechanizmów warunkujących hamujące działanie teobrominy na aktywność angiogeną komórek raka płuca oraz raka jajnika”, na podstawie której otrzymała stopień doktora nauk medycznych, przyznany z wyróżnieniem przez Radę Naukową Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie w roku 1998. Przeprowadzone badania zostały opublikowane w recenzowanych czasopismach objętych listą filadelfijską, Index Copernicus oraz nagrodzone przez Rektora Akademii Medycznej w Warszawie, Nagrodą Zespołową II stopnia w roku 2000.

Kolejnym obszarem zainteresowań prof. Barcz stała się etiopatogeneza endometriozy. Badania, które stały się podstawą do rozprawy habilitacyjnej dotyczyły znaczenia procesu angiogenezy oraz jej modulatorów w powstawaniu choroby. Stanowiły one kontynuację badań nad procesem neowaskularyzacji w różnych patologiach człowieka. Część uzyskanych wyników badań została opublikowana w formie prac oryginalnych w czasopismach polskich. Wyniki dotyczące aktywności angiogennej oraz znaczenia IL-8 w endometriozie zostały opublikowane w *International Journal of Gynecology and Obstetrics*, który jest głównym organem FIGO (International Federation of Gynaecology and Obstetrics) i zostały nagrodzone przez Komitet Naukowy czasopisma, jako najlepszy artykuł kliniczno-badawczy w roku 2002. Kolejne rezultaty pracy badawczej z tego zakresu, poszerzone o ocenę innych parametrów układu immunologicznego kobiet chorych na endometriozę zostały opublikowane w „*Polish Journal of Environmental Studies*” w roku 2005 oraz w *Journal of Reproductive Immunology* w roku 2008. Stopień doktora habilitowanego uzyskała w roku 2004 na podstawie pracy pt. „Aktywność angiogenna oraz jej modulatory w płynie otrzewnowym i w surowicy krwi chorych na endometriozę”.

Praca naukowa prowadzona po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego stanowiła ścisłą kontynuację rozpoczętych wcześniej badań i skupiała się głównie wokół zagadnień związanych z patomechanizmami biorącymi udział w rozwoju endometriozy.

Prowadzono m.in. badania dotyczące znaczenia adipokin w etiopatogenezie choroby. W pracy opublikowanej w „*Fertility and Sterility*” po raz pierwszy wykazano związek greliny z patogenezą endometriozy. Poza zagadnieniami związanymi z etiopatogenezą endometriozy w kręgu zainteresowań znalazły się również analiza związków między adipokinami (leptyną), a niepłodnością kobiet chorych.

Współpraca prowadzona z Zakładem Genetyki Medycznej Centrum Biostruktury WUM zaowocowała również publikacją dotyczącą polimorfizmu genu PTPN22/LYP w polskiej populacji kobiet chorych na endometriozę, związanego z występowaniem chorób o podłożu autoimmunologicznym.

W ostatnim okresie przed uzyskaniem stopnia doktora habilitowanego oraz w późniejszym okresie podjęte zostały badania dotyczące nieprawidłowości immunologicznych u mężczyzn w okresie andropauzy oraz zagadnień niepłodności męskiej. Badania te obejmują analizę stężeń cytokin prozapalnych oraz proangiogennych w surowicy krwi i płynie nasiennym pacjentów, w korelacji z ich statusem hormonalnym oraz wynikami badań klinicznych i badania seminogramu. Wstępne wyniki tych badań zostały wyróżnione na XVIII Zjeździe Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego w Bydgoszczy. Wyniki powyższych badań stały się podstawą do przeprowadzenia przewodu doktorskiego, zakończonego przyznaniem przez Warszawski Uniwersytet Medyczny stopnia doktora nauk medycznych z wyróżnieniem Annie Celińskiej, przeprowadzonego pod kierunkiem kandydatki w roku 2008. Wyniki powyższych badań przygotowywane są do publikacji. Obecnie badania dotyczące niepłodności męskiej skupiają się wokół analizy znaczenia ludzkich białek neutrofilowych w niepłodności męskiej. Prowadzone badania mają również na celu ocenę znaczenia tych parametrów w rutynowej diagnostyce andrologicznej.

Kolejnym kierunkiem pracy naukowej stały się zagadnienia dotyczące immunologii poronień nawykowych. Badania te prowadzone są we współpracy z Instytutem Immunologii i Terapii Doświadczalnej im. Hirszfelda PAN oraz innymi ośrodkami klinicznymi w Polsce, a dotyczą polimorfizmu genów kodujących receptory KIR na komórkach NK, odpowiedzialnych za inwazję trofoblastu.

Działalność dydaktyczna

W pierwszych latach pracy zawodowej prof. Barcz brała czynny udział w działalności dydaktycznej prowadzonej przez Zakład Immunologii Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc. Działalność ta obejmowała udział w przygotowaniu programowym kursów podyplomowych z zakresu immunologii klinicznej i doświadczalnej, jak również pneumologii oraz alergologii. Od roku 1994, będąc zatrudniona jako asystent w Szpitalu Klinicznym nr I, a następnie od roku 1998 jako starszy asystent i od 2001 jako adiunkt w I Katedrze i Klinice Położnictwa i Ginekologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, brała udział w działalności dydaktycznej jednostki. W zakres jej działalności wchodziło między innymi:

- szkolenie studentów V i VI roku I Wydziału Lekarskiego w zakresie ginekologii i położnictwa (ćwiczenia, seminaria, wykłady),
- dydaktyka prowadzona dla Oddziału Stomatologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego,
- prowadzenie zajęć dydaktycznych dla studentów Wydziału Nauki o Zdrowiu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, zarówno studiów dziennych jak i zaocnych,
- 2001-2005 – organizacja i prowadzenie szkolenia studentów VI roku I Wydziału Lekarskiego w zakresie klinicznej ginekologii onkologicznej,
- prowadzenie egzaminów praktycznych oraz egzaminów końcowych z przedmiotu ginekologia i położnictwo I Wydziału Lekarskiego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego,
- udział w szkoleniu podyplomowym lekarzy, przygotowujących się do specjalizacji z zakresu położnictwa i ginekologii, prowadzonym przez I Katedrę i Klinikę Położnictwa i Ginekologii WUM,
- szkolenia z zakresu geriatry ginekologicznej na kursach podyplomowych dla specjalistów z zakresu medycyny wewnętrznej i rodzinnej,
- od roku 2004 wykłady na kursach CMKP organizowanych dla lekarzy specjalizujących się w zakresie anestezjologii i intensywnej terapii obejmujące tematykę stanów ostrych w położnictwie i ginekologii,
- w latach 2005-2010 była opiekunem Studenckiego Koła Naukowego przy I Katedrze i Klinice Położnictwa i Ginekologii WUM, którego dorobek naukowy był wielokrotnie nagradzany i wyróżniany na Sympoziach Studenckich Kół Naukowych,
- wielokrotnie członek jury w studenckich konferencjach naukowych,
- autor lub współautor pytań testowych dotyczących diagnostyki i terapii endometriozy, zagadnień immunologicznych w perinatologii oraz ginekologii, które wykorzystywane były w egzaminach specjalizacyjnych w zakresie powyższej tematyki,
- działalność dydaktyczna podyplomowa z zakresu immunologii klinicznej oraz położnictwa i ginekologii, jako wykładowca na posiedzeniach Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego oraz w innych sympoziach i konferencjach.

Prof. Barcz była promotorem trzech przewodów doktorskich, licznych prac licencjackich oraz magisterskich w macierzystej uczelni.

Poziom wypalenia zawodowego wśród pracowników pogotowia ratunkowego – porównanie różnych grup zawodowych

Professional burnout in ambulance service – a comparison of various professional groups

dr Joanna Chylińska, mgr Agata Krupa, dr hab. Krzysztof Owczarek

Zakład Psychologii Medycznej, Warszawski Uniwersytet Medyczny

Streszczenie

Praca w ratownictwie medycznym wiąże się z wysokim poziomem stresu oraz narażeniem na wystąpienie zespołu wypalenia zawodowego. Styczeń z cierpieniem, śmiercią oraz kontakt z osobą znajdującą się w stanie zagrożenia życia są czynnikami bardzo wyczerpującymi zasoby osobiste wszystkich pracowników pogotowia ratunkowego: dyspozytorów medycznych, lekarzy, pielęgniarek, pielęgniarzy, ratowników medycznych i kierowców karetek. Celem tej pracy było zbadanie zespołu wypalenia zawodowego wśród pracowników systemu ratownictwa medycznego w zależności od rodzaju wykonywanej pracy oraz analiza tego wieloaspektowego zjawiska. Badaniem objęto 151 przedstawicieli ratownictwa medycznego. Metoda polegała na przeprowadzeniu ankiety K. Owczarka i K. Olczyk (1), składającej się z 36 pytań oceniającej ogólny poziom stresu i wypalenia zawodowego. Badania dowiodły, że grupą personelu ratownictwa medycznego najbardziej obciążoną problemem stresu i wypalenia zawodowego są dyspozytorzy medyczni. Grupy lekarzy, pielęgniarek i ratowników medycznych uzyskały porównywalne wyniki, znacznie niższe od dyspozytorów medycznych i wyższe od kierowców ambulansu. Przeprowadzone badania wskazują na pilną konieczność podjęcia działań zaradczych mających na celu redukcję czynników wypalenia zawodowego oraz zapewnienia profesjonalnej pomocy psychologicznej dostosowanej do pełnionej roli w systemie zintegrowanego ratownictwa medycznego. Potrzebna jest też ochrona przed negatywnymi skutkami stresu zawodowego oraz podniesienia standardu rozwiązań organizacyjnych. Wypalenie zawodowe znacznie upośledza

funkcjonowanie osobiste, a także zawodowe i wywołuje dotkliwe konsekwencje medyczne, społeczne i ekonomiczne. Jest to zjawisko tym bardziej zagrożające, gdy dotyczy zawodów związanych z profesjonalnym ratowaniem życia.

Słowa kluczowe: wypalenie zawodowe, stres, pogotowie ratunkowe

Summary

Members of the Ambulance Service are at relatively high risk of professional stress and burnout, due to highly demanding nature of their work. The objective of the presented study was to investigate differences in the level of burnout among representatives of various specialities working in the pre-hospital emergency health care: emergency physicians, nurses, paramedics, ambulance drivers and ambulance dispatchers. Participants (N=151) received the questionnaire measuring professional burnout, authored by K. Owczarek and K. Olczyk (1), consisting of 36 questions. The highest level of burnout was reported by ambulance dispatchers, whose results differed from all other professional groups investigated in the study. Obtained data suggests possibly uneven availability of specific resources, such as social support or sense of control among different professional groups. Also it points to the group of dispatchers as being at the highest risk of burning out. Further investigation in this area would be necessary.

Key words: professional burnout, stress, Ambulance Service

WPROWADZENIE

Zawody związane z profesjonalnym udzielaniem pomocy innym, gdzie interakcja zawodowa z pacjentem (klientem) jest warunkiem wypełniania roli zawodowej, są szczególnie narażone na wystąpienie stresu zawodowego oraz zespołu wypalenia. Objawy wypalenia zawodowego są bardzo różnorodne i nieswoiste. Na grupę objawów składają się: psychofizyczne wyczerpanie, depersonalizacja i dystansowanie się oraz spadek satysfakcji z obniżonym poczuciem dokonania osobistych. W miarę rozwoju prac nad wypaleniem zawodowym nagromadzone dowody empiryczne pozwoliły na oszacowanie ryzyka wystąpienia tego zjawiska oraz określenie profesji najbardziej na nie narażonych.

Pracownicy pogotowia ratunkowego, ze względu na specyfikę swojej pracy, są grupą ryzyka wypalenia zawodowego. Pracują tu specjaliści różnych dyscyplin zawodowych: dyspozytorzy, kierownicy, pielęgniarki, lekarze oraz ratownicy medyczni. Wszyscy współpracują, wykonując to samo zadanie – niesienie pomocy przedszpitalnej w nagłych, często krytycznych sytuacjach, jednak każdy z wymienionych pracowników pełni w zespole inną rolę oraz ma odrębny zakres odpowiedzialności. Skuteczność pomocy w stanach nagłych zależy od każdego z elementów systemu ratownictwa. Dyspozytor przyjmuje zgłoszenie, decyduje o wysłaniu odpowiedniego zespołu wyjazdowego, ustala adres, ocenia wagę sytuacji oraz udziela informacji zwrotnej i daje wskazówki dalszego postępowania osobie wzywającej pomoc. Pielęgniarka, lekarz oraz ratownik medyczny stanowią pierwszą bezpośrednią pomoc medyczną dla osoby poszkodowanej. Pomoc ta często obejmuje także pierwszą pomoc psychologiczną dla pacjenta i jego bliskich. Kierownicy pełnią też ważną rolę w systemie ratownictwa, a ich rola polega na jak najszybszym określeniu najdogodniejszej trasy dojazdu do pacjenta.

Stosunkowo niewiele badań koncentruje się na wychwytywaniu różnic między grupami zawodowymi związanymi z ratownictwem medycznym (2).

Wypalenie zawodowe

Objawy wypalenia zawodowego mogą być bardzo różnorodne, jednak zawsze są dotkliwe dla osoby i jej otoczenia społecznego. Wyodrębnić można następujące kategorie symptomów wypalenia:

- objawy fizyczne: zmęczenie, zaburzenia snu, obniżenie odporności, dolegliwości somatyczne, zaburzenia apetytu, zmniejszenie aktywności seksualnej;
- objawy emocjonalne: drażliwość, niepokój, bezradność, depresja, poczucie pustki, poczucie osamotnienia i izolacji;
- objawy behawioralne: zachowania agresywne, cynizm, uzależnienia;
- objawy związane z pracą: spóźnianie się, nieobecności, utrata motywacji i energii do działania, niechęć przed wyjściem do pracy, rosnące przekonanie o braku kompetencji, ciągle poczucie braku czasu.

Próby konceptualizacji tego zjawiska podejmuje wielu badaczy (3,4,1). Wypalenie jest charakteryzowane jako konstrukt wielowymiarowy opisywany jako „psychologiczny zespół wyczerpania emocjonalnego, depersonalizacji oraz obniżonego poczucia dokonania osobistych, który może wystąpić u osób pracujących z innymi ludźmi w pewien określony sposób”. Wymiar emocjonalnego wyczerpania odnosi się przede wszystkim do poczucia nadmiernego obciążenia emocjonalnego, przemęczenia i osłabienia jednostki. Depersonalizacja polega na przyjmowaniu negatywnej postawy wobec pacjentów: bezosobowego, przedmiotowego czy cynicznego ich traktowania. Proces ten ma charakter obronny i służy redukowaniu przeciążenia emocjonalnego poprzez wykorzystywanie strategii dystansujących wobec podmiotu pracy. Ostatni z opisywanych składników – obniżone poczucie dokonania osobistych – wiąże się z negatywną oceną własnych kompetencji i możliwości zawodowych oraz brakiem satysfakcji z wykonywanych obowiązków.

Poszukując przyczyn wypalenia zawodowego, najogólniej można powiedzieć, że zasadniczą kwestią jest chroniczny stres w pracy (5,4).

Stres i wypalenie wśród pracowników pogotowia ratunkowego

Praca zespołu pogotowia odbywa się w niekontrolowanym środowisku pracy – interwencja odbywa się poza szpitalem, miejsce i charakter zagrożeń z jakimi styka się zespół jest niezwykle różnorodny. Zespół ratowniczy pomaga w sytuacjach nagłego zagrożenia życia, co sprawia, że interwencja musi być szybka (6).

Znaczącym źródłem stresu może być ekspozycja na traumę i tzw. incydenty krytyczne. Wiąże się one z pracą w warunkach niebezpieczeństwa fizycznego, takiego jak: powodzie, pożary, ka-

tastrofy chemiczne, jak również z zagrożeniami o charakterze społecznym – zamieszki uliczne, napady, zabójstwa (1). W badaniu irlandzkich pracowników ambulansów stwierdzono ich wysoki poziom – ponad 81% badanych zgłosiło udział w przynajmniej jednym wydarzeniu tego typu w ciągu ostatniego roku (7).

Dodatkowo, praca zespołu ratowniczego często przebiega w trudnych warunkach środowiskowych, takich jak złe warunki pogodowe, słabe oświetlenie, itp. W sytuacjach zawodowych wymagana jest duża sprawność fizyczna i wytrzymałość oraz umiejętność współpracy ze strażą pożarną, policją czy strażą miejską. Jak wskazują Ogińska-Bulik i Kaflik-Pieróg (6) stres w pracy służb ratowniczych związany jest także z biurokracją, nadmiarem obowiązków, zmianowym i dyżurowym systemem pracy.

Biorąc pod uwagę natężenie stresu w pracy wśród pracowników pogotowia ratunkowego, nasuwa się pytanie o poziom wypalenia w tej grupie. W porównaniu do nie-medycznych służb ratowniczych, takich jak straż pożarna oraz policja, pracownicy pogotowia uzyskują wyższe wyniki w poziomie wyczerpania emocjonalnego oraz depersonalizacji. Równocześnie zgłaszają wyższy poziom osiągnięć osobistych (6).

CEL BADAŃ

Celem podjętych badań było ustalenie, czy istnieją różnice pomiędzy poszczególnymi grupami zawodowymi pracującymi w pogotowiu ratunkowym w zakresie poziomu wypalenia zawodowego. Uwzględniono dyspozytorów, lekarzy, pielęgniarki, ratowników medycznych oraz kierowców. Badanie bazuje na założeniu o wielowymiarowości wypalenia zawodowego, zgodnie z propozycją Ch. Maslach (3).

Postawiono następujące pytania badawcze:

1. W jaki sposób zmienne demograficzne (płeć, wiek, stan cywilny) wiążą się z poziomem wypalenia zawodowego wśród pracowników pogotowia ratunkowego?
2. Czy istnieją różnice w poziomie wypalenia zawodowego pomiędzy poszczególnymi grupami zawodowymi systemu ratownictwa medycznego?

METODA BADANIA

W badaniu wzięło udział 151 pracowników ratownictwa medycznego z Warszawy i okolic. Badanie miało charakter anonimowy i dobrowolny.

Zbadano następujące grupy zawodowe:

1. ratownicy medyczni (N=46),
2. lekarze (N=24),
3. pielęgniarki/pielęgniarze (N=32),
4. kierowcy karettek (N=28),
5. dyspozytorzy (N=21).

Średnia wieku w badanej próbie wynosiła 37,2 lat (SD=11,9), zaś stażu pracy 12 lat (SD=5,7). W grupie badanej było 49 kobiet oraz 102 mężczyzn. Zestawienie dotyczące płci, wieku i stażu pracy w poszczególnych grupach zawodowych przedstawia tabela 1.

Tab. 1. Zawód osób badanych a płeć, wiek i staż pracy (N=151).

Specjalność	Płeć		Wiek		Staż pracy	
	K	M	M	SD	M	SD
Ratownik medyczny	5	41	30,2	8,0	7,9	7,7
Lekarz	4	20	43,7	9,1	17,3	9,3
Pielęgniarka/pielęgniarz	26	6	38,5	10,3	16,4	11,7
Kierowca	0	28	41,1	11,7	11,6	8,9
Dyspozytor medyczny	14	7	38,0	11,9	8,9	5,7

Zbierano także dane dotyczące stanu cywilnego, które pozwoliły określić, że 88 osób badanych pozostawało w związku małżeńskim (57,3%), 49 osób było stanu wolnego (39,1%), zaś 4 osoby były rozwiedzione (2,7%).

W celu określenia poziomu wypalenia zawodowego uczestnicy wypełniali kwestionariusz autorstwa K. Owczarka i K. Olczyk (1), złożony z 36 pytań. Narzędzie to pozwala zmierzyć ogólny poziom wypalenia zawodowego, zawiera także pozycje dotyczące stosunku osoby badanej do pracy (np. „Czy poważnie zastanawiałeś się nad zmianą pracy?”), jakości kontaktów z pacjentem („Czy jesteś zbyt rygorystyczny/a dla pacjentów?”), poczucia obciążenia pracą („Czy ciągle spotykasz się z chorobami i śmiercią w pracy jest dla Ciebie wyczerpujące emocjonalnie?”) oraz postawy wobec stresu (np. „Czy potrafisz zachować swoisty spokój i racjonalne myślenie w sytuacji stresu?”). Rzetelność skali mierzona współczynnikiem alfa Cronbacha jest zadowalająca i wynosi 0,86.

WYNIKI BADANIA

Pierwszy etap analizy polegał na określeniu związku pomiędzy zmiennymi socjodemograficz-

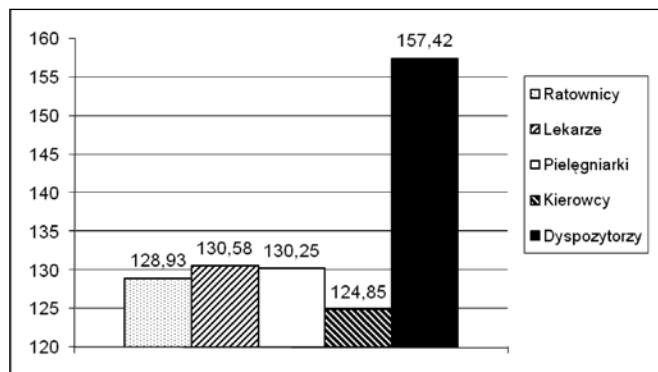
nymi a wypaleniem zawodowym. Jednoczynnikowa analiza wariancji wykazała istotne różnice związane z płcią ($F=7,78$; $p<0,006$) oraz stanem cywilnym ($F=2,38$; $p=0,042$). Kobiety charakteryzowały się wyższym ogólnym wskaźnikiem wypalenia niż mężczyźni. Przyjmując kryterium stanu cywilnego najwyższy poziom wypalenia zawodowego obserwowano w grupie osób rozwiedzionych.

Analiza korelacji między wypaleniem zawodowym a wiekiem oraz stażem pracy osób badanych ujawniła brak istotnych statystycznie związków – uzyskane współczynniki tau Kendalla okazały się nieistotne statystycznie.

Kolejnym krokiem było porównanie wskaźników wypalenia zawodowego w pięciu grupach zawodowych pracujących w ratownictwie medycznym. Analiza wariancji ujawniła istotne statystycznie różnice ($F=6,43$; $p<0,001$).

Najwyższy poziom wypalenia zawodowego obserwowano wśród dyspozytorów medycznych. Test Duncana wykazał, że wartości uzyskane w tej grupie w sposób istotny statystycznie przewyższają wyniki wszystkich pozostałych grup zawodowych. Wyniki ratowników, lekarzy, pielęgniarek/pielęgniarzy i kierowców były zaś porównywalne (Ryc. 1).

Ryc. 1. Zawód a ogólny poziom wypalenia zawodowego (N=151).

DYSKUSJA WYNIKÓW

Przeprowadzone badanie pozwoliło potwierdzić, że tylko niektóre czynniki demograficzne wiążą się z poziomem wypalenia zawodowego wśród pracowników pogotowia ratunkowego. Kobiety cechowały się wyższymi wskaźnikami wypalenia niż mężczyźni – co jest zgodne z istniejącymi danymi. W badaniu personelu karettek pogotowia w Szwecji stwierdzono wyższy poziom objawów stresu związanego z pracą u kobiet niż mężczyzn (8). Znaczenie miał także stan cywilny

osób badanych – ujawnione zależności wskazują, że najgorzej radzą sobie z obciążeniami zawodowymi osoby rozwiedzione – ich wyniki są podwyższone w stosunku do osób stanu wolnego lub będących w związku małżeńskim. Wynik ten warto traktować z ostrożnością, ze względu na niewielką liczbę osób badanych w kategorii – rozwiedziona/a. Wbrew oczekiwaniom, wiek oraz staż w zawodzie nie okazały się istotne statystycznie.

Rezultaty dotyczące wypalenia zawodowego wskazują, iż wśród pracowników pogotowia ratunkowego istnieje jedna grupa, zdecydowanie bardziej zagrożona wystąpieniem tego zjawiska niż pozostałe. Najwyższy wskaźnik wypalenia odnotowano wśród dyspozytorów medycznych, zaś pielęgniarki/pielęgniarze, ratownicy, lekarze i kierowcy, nie różniły się od siebie w sposób istotny statystycznie. Dane te są szczególnie istotne, ponieważ w badaniach personelu pogotowia ratunkowego grupa dyspozytorów często nie jest w ogóle uwzględniana, a jak wynika z prezentowanego badania są to osoby najbardziej narażone na wysokie ryzyko wypalenia. Wyjaśniając uzyskane rezultaty można odwołać się do faktu, iż związek między wymaganiami w pracy a wypaleniem może być modyfikowany przez dostępne pracownikowi zasoby (9,10). Wysoki poziom wypalenia wśród dyspozytorów może więc wskazywać na mniejszą dostępność niektórych ważnych psychologicznie zasobów w porównaniu do pozostałych pracowników pogotowia. Praca w karetce pogotowia ma charakter zespołowy i mimo bezpośredniej ekspozycji na dodatkowe ryzyko – dostarczać może więcej wsparcia społecznego od bezpośrednio zaangażowanych w akcję ratunkową członków ekipy. Ważnym elementem może być tu także ciągła informacja zwrotna o skuteczności podejmowanych działań – bezpośredni kontakt z pacjentem umożliwia monitorowanie jego stanu i planowanie kolejnych kroków postępowania. W wypadku dyspozytorów, kontakt z osobą wzywającą pomocy odbywa się telefonicznie i kończy się po przekazaniu zgłoszenia, co w praktyce oznacza niski poziom informacji zwrotnej, a w konsekwencji niski poziom odczuwanej kontroli. Każdy z wymienionych zasobów wskazywany jest w literaturze jako znaczący w przeciwdziałaniu zjawisku wypalenia zawodowego (10,11).

Kolejnym wynikiem wartym odnotowania jest stwierdzony w badaniu brak różnic między pozostałymi grupami zawodowymi, tj. lekarzami, pielęgniarkami/pielęgniarzami, ratowniczkami medycznymi oraz kierowcami karettek. Dostępne ba-

dania porównawcze nie są w pełni spójne, jednak sugerują istnienie różnic między wymienionymi specjalnościami zawodowymi. Z danych pochodzących z rumuńskiego pogotowia wynika, iż grupą stosunkowo najmniej zagrożoną wypaleniem zawodowym są ratownicy medyczni, którzy zgłosili najniższy poziom wyczerpania emocjonalnego oraz depersonalizacji przy jednocześnie wysokim poziomie satysfakcji z pracy (2). Stosunkowo niskie wskaźniki wypalenia uzyskali także kierowcy, choć jednocześnie jest to grupa o niskim poziomie satysfakcji zawodowej.

Dane porównujące lekarzy i pielęgniarki przedstawione przez Gillespie i Melby (12) wskazują, że pielęgniarki uzyskują wyższy poziom wypalenia niż lekarze, jednak w badaniu zespołu Popa i wsp. (2) uzyskano odwrotną zależność. Brak różnic międzygrupowych w prezentowanym powyżej badaniu wynikać może z ogólnego charakteru zastosowanego wskaźnika, dokładniejsza analiza poszczególnych składników wypalenia zawodowego mogłaby przynieść odmienne rezultaty. W naszym badaniu każda z badanych grup pogotowia ratunkowego uzyskała wyższe wskaźniki wypalenia niż grupa pielęgniarek oddziału Pooperacyjnego badanych tym samym narzędziem, wyniki lekarzy, pielęgniarek/pielęgniarzy i ratowników medycznych były zbliżone do wyników pielęgniarek Szpitalnego Oddziału Ratunkowego (13). Dyspozytorzy medyczni uzyskali wyniki znacznie wyższe od pielęgniarek Oddziału Wewnętrznego, które w przytoczonych badaniach uzyskały najwyższe wyniki z badanych grup zawodowych pracujących w szpitalu. Podsumowując uzyskane dane można powiedzieć, iż wskazują one jednoznacznie na konieczność włączenia grupy dyspozytorów do badań nad wypaleniem zawodowym w służbach ratowniczych. Jednocześnie uzasadnione będzie bardziej szczegółowe badanie wymagań jak i dostępnych w pracy zasobów, związanych z każdą z omawianych ról zawodowych.

Przeprowadzone badania wskazują na konieczność podjęcia energicznych działań zaradczych w zakresie radzenia sobie ze stresem oraz ochrony przed jego negatywnymi skutkami pod postacią wypalenia zawodowego wśród personelu pogotowia ratunkowego. Wydaje się koniecznym zapewnienie profesjonalnej pomocy psychologicznej dostosowanej do pełnionej roli w systemie zintegrowanego ratownictwa medycznego oraz podniesienia standardu rozwiązań organizacyjnych. Stres zawodowy znacznie upośledza funkcjonowanie osobiste, a także zawodowe, co w sposób negatywny może za sobą pociągać bar-

dzo dotkliwe konsekwencje społeczne, zwłaszcza gdy dotyczy on zawodów związanych z profesjonalnym ratowaniem życia.

BIBLIOGRAFIA

1. Owczarek K., Olczyk K.: Wypalenie zawodowe wśród pielęgniarek. *Medycyna Dydaktyka Wychowanie*. 2008; 11: 28-37.
2. Popa F., Raed A., Purcarea V.L., Lala A., Bobirnac G., Davila C.: Occupational Burnout levels in emergency medicine – a nationwide study and analysis. *J Med Life*. 2010; 3 (3): 207-15.
3. Maslach C.: Wypalenie w perspektywie wielowymiarowej [w:] H. Sęk (red.): Wypalenie zawodowe. Przyczyny, mechanizmy, zapobieganie. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN; 2004.
4. Sęk H.: Uwarunkowanie i mechanizmy wypalenia zawodowego w modelu społecznej psychologii poznawczej [w:] H. Sęk: Wypalenie zawodowe. Przyczyny, mechanizmy, zapobieganie. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN; 2004.
5. Halbesleben J.R.B., Demerouti E.: The construct validity of an alternative measure of burnout: Investigating the English translation of the Oldenburg Burnout Inventory. *Work Stress*. 2005; 19 (3): 208-20.
6. Ogińska-Bulik N., Kaflik-Pieróg M.: Stres zawodowy w służbach ratowniczych. Łódź, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi; 2007.
7. Gallagher S., McGilloway S.: Experience of critical incident stress among ambulance service staff and relationship to psychological symptoms. *Int J Emerg Ment Health*. 2009; 11 (4): 235-48.
8. Aasa U., Brulin Ch., Angquist K.A., Barnekow-Bergkvist M.: Work-related psychosocial factors, worry about work conditions and health complaints among female and male ambulance personnel. *Scand J Caring Sci*. 2005; 19: 251-58.
9. van den Tooren M., de Jonge J.: Managing job stress in nursing: what kind of resources do we need? *J Adv Nurs*. 2008; 63 (1): 75-84.
10. Bakker A.B., Demerouti E.: The Job-Demands-Resources model: state of the art. *J Manag Psychol*. 2006; 22 (3): 309-28.
11. Sęk H., Cieślak R.: Wsparcie społeczne, stres i zdrowie. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN; 2006.
12. Gillespie M., Melby V.: Burnout among nursing staff in accident and emergency and acute medicine: a comparative study. *J Clin Nurs*. 2003; 12 (6): 842-51.
13. Owczarek K., Olczyk K., Wojtowicz S.: Badanie zjawiska wypalenia zawodowego u pielęgniarek pracujących w wybranych oddziałach szpitalnych. *Medycyna Dydaktyka Wychowanie*. 2009; 61 (1): 28-38.

Obrony prac doktorskich

II Wydział Lekarski

7 czerwca 2011 roku

godz. 9⁰⁰

lek. Daniel Śliż *Standardy stosowania statyn w Polsce w świetle wyników badania 3ST-POL*

promotor: dr hab. n. med. Artur Mamcarz, prof. nadzw.
recenzenci: dr hab. n. med. Marek Kuch
prof. dr hab. n. med. Andrzej Wysokiński

godz. 10⁰⁰

lek. Izabela Taranta *Ocena wpływu statyn na częstość restenoz po operacjach zwężenia tętnic szyjnych*

promotor: prof. dr hab. n. med. Piotr Ciostek
recenzenci: dr hab. n. med. Marek Kuch
prof. dr hab. n. med. Tomasz Zubilewicz

godz. 10⁴⁵

mgr Piotr Pietras *Wpływ różnych modeli rehabilitacji kardiologicznej na parametry uzyskane w teście wysiłkowym przez pacjentów po ostrych zespołach wieńcowych*

promotor: dr hab. n. med. Marek Kuch
recenzenci: dr hab. n. med. Artur Mamcarz, prof. nadzw.
prof. dr hab. n. med. Małgorzata Kurpesa

godz. 11³⁰

lek. Grzegorz Szewczyk *Ocena wpływu histaminy na różnicowanie się trofoblastu – badania w ciążach powikłanych nadciśnieniem tętniczym*

promotor: dr hab. n. med. Dariusz Szukiewicz
recenzenci: prof. dr hab. n. med. Krzysztof Włodarski
prof. dr hab. n. med. Jan Oleszczuk

godz. 12¹⁵

lek. Magdalena Matryba *Ocena korelacji między stężeniem przeciwciał przeciwko cyklicznemu cytulinowanemu peptydowi (anty-CCP) a występowaniem zmian narządowych u chorych z reumatoidalnym zapaleniem stawów*

promotor: prof. dr hab. n. med. Małgorzata Wisłowska
recenzenci: dr hab. n. med. Artur Stolarczyk
prof. dr hab. n. med. Henryka Małydk

godz. 13³⁰

lek. Hanna Wichrowska *Zastosowanie kalkulatora ryzyka złamania Światowej Organizacji Zdrowia (FRAX) u otyłych chorych z osteoporozą*

promotor: prof. dr hab. n. med. Edward Franek
recenzenci: prof. dr hab. n. med. Jarosław Deszczyński
prof. dr hab. n. med. Marek Bolanowski

Z rozprawami można się zapoznać w Dziekanacie II Wydziału Lekarskiego WUM.

Obrony prac doktorskich

Wydział Nauki o Zdrowiu

14 czerwca 2011 roku

godz. 13⁰⁰

mgr Marcin Padzik *Ocena aktywności wybranych substancji chemicznych przeciw pełzakom z rodzaju *Acanthamoeba* – czynnikiem zapalenia rogówki oka*

promotor: dr hab. n. med. Lidia Chomicz, prof. nadzw. WUM
recenzenci: dr hab. n. med. Jacek Szaflik (Warszawski Uniwersytet Medyczny)
dr hab. n. med. Małgorzata Paul (Uniwersytet Medyczny w Poznaniu)

29 czerwca 2011 roku

godz. 12⁰⁰

mgr Magdalena Milewska *Ocena stanu odżywienia i sposobu żywienia osób w wieku powyżej 65 lat przebywających w domach pomocy społecznej i w wybranych oddziałach szpitalnych*

promotor: prof. dr hab. n. med. Bruno Szczygieł (WUM)
recenzenci: prof. dr hab. n. med. Krzysztof Galus (WUM)
prof. dr hab. n. med. Mirosław Jarosz (IŻŻ w Warszawie)

godz. 13⁰⁰

mgr Tomasz Tatar *Stan zdrowia mieszkańców Warszawy i dostęp do świadczeń medycznych w latach 2004-2008*

promotor: prof. dr hab. n. med. Janusz Ślusarczyk (WUM)
recenzenci: dr hab. n. med. Bolesław Samoliński, prof. nadzw. (WUM)
dr hab. n. med. Maciej Jabłkowski (Uniwersytet Medyczny w Łodzi)

*Z rozprawami można się zapoznać w Bibliotece Głównej
Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego przy ul. Oczki 1 w Warszawie.*

Wydział Farmaceutyczny

21 czerwca 2011 roku

godz. 12³⁰

mgr farm. Joanna Trykowska Konc *Nowe pochodne 7-hydroksykumaryny o spodziewanej aktywności przeciwnowotworowej i przeciwdrobnoustrojowej: synteza, badania strukturalne i analiza wybranych aspektów aktywności biologicznej*

promotor: prof. dr hab. Dorota Maciejewska
recenzenci: prof. dr hab. Zygmunt Kazimierczuk
prof. dr hab. Aleksander Mazurek

*Praca doktorska do wglądu w Dziekanacie Wydziału Farmaceutycznego
Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, ul. Banacha 1.*